

VERSLAG

OVER

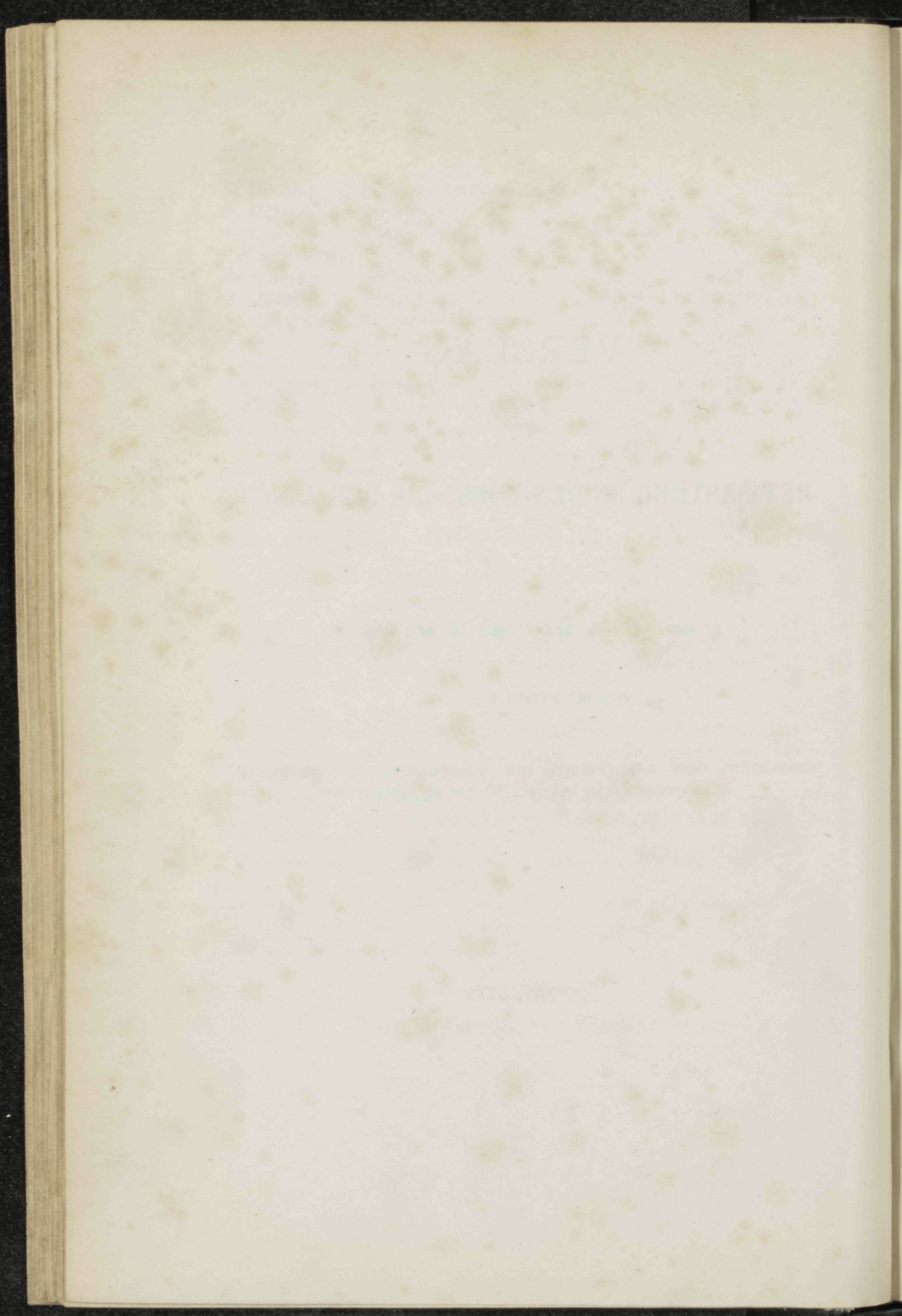
HET BESTUUR EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE

STAD LIER

OVER HET DIENSTJAAR 1870-1871

aangeboden door het Collegie van Burgemeester en Schepenen
in uitvoering van het art. 70 der gemeente-wet

VERSLAG

OVER

HET BESTUUR EN DEN TOESTAND

DER ZAKEN

VAN DE

STAD LIER

Dienstjaar 1870-1871

LIER

JOSEPH VAN IN & Ce

drukkers der normaal- en soldatenscholen

GET BESTHUB BY THE FOREST

THE SALLY

STAD LIEB

STAD LIEB

THE SALLY

GET BESTHUB BY THE FOREST

TITEL I

BEVOLKING

1^e AFDEELING

Staat der bevolking

De bevolking beliep op 31 December als volgt :

	Man. gesl.	Vr. gesl.	Totaal.
Op 31 December 1869 beliep dezelve	7509	8078	15587
Vershil in meerder voor 1870 .	7513	8015	15528
” in minder ” .	4	63	59

2^e AFDELING. — BEWEGING VAN DEN BURGERLIJKE STAND
Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaannemingen, wettingen van 1869-1870

JAREN	AANTAL DER GEBOORTEN												AANTAL DER OVERLIJDENS (1)												AANTAL DER DOOD-GEBOREN niet begrepen in de geboorten en overlijdens						AANTAL DER Huwelijken tusschen						TOTAAL	Aantal der echtscheidingen	Kindaannemingen	Wettingen
	AANTAL DER GEBOORTEN						AANTAL DER OVERLIJDENS (1)						AANTAL DER DOOD-GEBOREN niet begrepen in de geboorten en overlijdens						AANTAL DER Huwelijken tusschen																					
	Wettige			Onwettige			Kinderen en on-gehuwden			Gehuwden			Wettige			Onwettige			Jongmans en meisjes.			Jongmans en weduwen			Weduenaars en meisjes			Weduenaars en weduwen												
	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL													
1869	253	258	51	27	351	89	98	187	41	43	84	48	53	5329	8	6	14	1	1	2	407	7	47	40	144	50														
1870	240	242	53	43	360	131	113	244	64	39	103	49	54	422	9	7	16	1	1	2	403	6	42	7	128	53														
Meerder	3	4	4	16	20	42	47	25	44	1	93	1	1	2	1	1	2	1	1	2	4	1	3	3	15	3														
Minder	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1														

(1) In dit getal zijn niet begrepen de personen in andere plaatsen overleden en te Lier gehuisvest, waarvan de doodsakten op de registers van den burgerlijken stand overgeschreven zijn, ingevolge art. 80 van het burgerlijk wetboek. Dit getal beloopt tot 15.

STAAT der overlijdens volgens den ouderdom

Geboren in 1870	.	.	.	68
— 1869	.	.	.	30
— 1868	.	.	.	9
— 1867	.	.	.	6
— 1866	.	.	.	13
— 1865	.	.	.	10
— 1864	.	.	.	6
— 1863	.	.	.	4
— 1862	.	.	.	4
— 1861	.	.	.	6
— 1860	.	.	.	2
— 1859	.	.	.	1
— 1858	.	.	.	3
— 1857	.	.	.	0
— 1856	.	.	.	1
— 1855	.	.	.	2
— 1854	.	.	.	1
— 1853	.	.	.	1
— 1852	.	.	.	6
— 1851	.	.	.	5
— 1850	.	.	.	1
— 1849	.	.	.	3
— 1848	.	.	.	3
— 1847	.	.	.	7
— 1846	.	.	.	0
— 1845	.	.	.	6
— 1844	.	.	.	5
— 1843	.	.	.	3
— 1842	.	.	.	1
— 1841	.	.	.	8

		OVERGEDRAGEN.	215
Geboren in	1840	. . .	3
—	1839	. . .	7
—	1838	. . .	5
—	1837	. . .	2
—	1836	. . .	1
—	1835	. . .	5
—	1834	. . .	4
—	1833	. . .	4
—	1832	. . .	6
—	1831	. . .	2
—	1830	. . .	0
—	1829	. . .	1
—	1828	. . .	3
—	1827	. . .	2
—	1826	. . .	5
—	1825	. . .	2
—	1824	. . .	0
—	1823	. . .	2
—	1822	. . .	4
—	1821	. . .	0
—	1820	. . .	5
—	1819	. . .	1
—	1818	. . .	2
—	1817	. . .	2
—	1816	. . .	3
—	1815	. . .	7
—	1814	. . .	4
—	1813	. . .	3
—	1812	. . .	1
—	1811	. . .	4

OVER TE DRAGEN. 305

		OVERGEDRAGEN.	305
Geboren in	1810		1
—	1809		6
—	1808		6
—	1807		5
—	1806		5
—	1805		1
—	1804		9
—	1803		6
—	1802		5
—	1801		5
—	1800		5
—	1799		8
—	1798		5
—	1797		4
—	1796		6
—	1795		4
—	1794		6
—	1793		4
—	1792		1
—	1791		2
—	1790		3
—	1789		5
—	1788		1
—	1787		3
—	1786		3
—	1785		0
—	1784		3
—	1783		0
—	1782		2
—	1781		1

OVER TE DRAGEN. 420

		OVERGEDRAGEN	420
Geboren in	1780	.	1
—	1779	.	0
—	1778	.	0
—	1777	.	0
—	1776	.	0
—	1775	.	0
—	1774	.	0
—	1773	.	0
—	1772	.	0
—	1771	.	0
—	1770	.	1

TOTAAL. 422

Aard der verschillende ziekten waaraan de personen,
in 1870 overleden, bezweken zijn :

Besmettelijke vuildampige en verpestende ziekten	{	Kinderbedziekten	4
		Kwade keel	5
		Typhuskoorts	45
		Mazelen	1
		Scharlakkoofts	18
		Pokken	1
Landziekten	{	Luchtpijpontsteking, longontsteking, fleu- ris en acute ziekte der ademhalings- werktuigen	68
		Darmontsteking, afgang.	16
		Polderkoorts	2
		Longtering en chronische ziekte der ademhalingswerktuigen	99
		Verscheidende ziekten onder de boven- genoemde niet begrepen	159
		Geweldige dood	4
TOTAAL.			422

Van dit getal zijn 379 personen overleden na geneeskundige hulp en 43 zonder geneeskundige hulp te hebben ontvangen; 305 zijn ten hunnen woonhuize overleden en 117 in de godshuizen, gasthuizen en andere openbare gestichten; 2 personen zijn verdronken, 1 heeft den dood gevonden door verworping en 1 andere door de gevolgen van eenen val.

49 Huwelijken zijn op behoeftigheidsattesten aangegaan.

§ 2

Veranderingen van woning

A. Personen die zich in de gemeente gevestigd hebben, komende :

Uit andere gemeenten van HET KONINKRIJK		UIT DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
233	245	12	9	245	254	499

B. Personen die de gemeente verlaten hebben om zich te vestigen :

In andere gemeenten van HET KONINKRIJK		IN DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
305	266	6	4	311	270	581

§ 3

**Aanmerkingen op het houden der registers van den
burgerlijken stand**

Zie de vorige verslagen.

§ 4

Bestatiging der geboorten en overlijden

Zonder veranderingen.

TITEL II

GEMEENTEBESTUUR

1^e & 2^e AFDEELING

Gemeenteraad en Collegie van Burgemeester en Schepenen

Sedert ons laatste verslag heeft noch de gemeenteraad noch het schepen-collegie verandering ondergaan.

De gemeenteraad heeft in 1870 19, en het collegie 156 zittingen gehouden.

3^e AFDEELING

Personeel en samenstelling der bureelen

Het personeel der beampten van het stadhuis is het zelfde gebleven; de jaarwedden van de meesten onder hen zijn verhoogd.

4^e AFDEELING

Octroi

Voor memorie.

5^e AFDEELING

Kiezerslijsten. — Lijst der jury. — Kiezingen

De overziening der kiezerslijsten voor 1871 heeft plaats gehad op den tijd voorgeschreven door de wet van 5 Mei 1869.

De lijsten, voorloopig vastgesteld op 14 Oogst 1870, bevatten 430 kiezers voor de wetgevende kamers, 447 voor de provincie en 551 voor de gemeente.

Tijdens de eindelijke sluiting der lijsten op 3 September daarna, heeft het collegie bijgevoegd : 7 kiezers voor de kamers, 11 voor de provincie en 12 voor de gemeente; daarentegen heeft zij uitgeschrabd : 2 kiezers voor kamers, 3 voor de provincie en 3 voor de gemeente.

Na die inschrijvingen en uitschrabbingen, heeft het collegie de lijsten voor 1871 definitief vastgesteld op 435 kiezers voor de kamers, 455 voor de provincie en 560 voor de gemeente.

Een enkel reclaam is de bestendige deputatie toegestuurd om eene inschrijving te bekomen op de kiezerslijsten.

Dit reclaam is niet aangenomen.

Op de lijsten van 1871 voor de wetgevende kamers, zijn de kiezers met de volgende beroepen aangeduid :

Landbouwers en pachters	25
Nijveraars, bestuurders van fabrieken of werkhuizen	40
Beenhouwers	40
Brood- en pastijbakkers	17
Brouwers	7
Maalders	7
Aannemers, metsers, schilders en timmerlieden	8
Goud- en zilversmeden, juweliers en horlogiemakers	1
Boekdruckers en boekhandelaars	3
Andere nijveraars	45
Herbergiers en hotelhouders	7
Winkeliers (verkoop in 't klein)	50
Herbergiers en drankslijters	61
Kooplieden, reeders en zaakwaarnemers.	13
Bankiers, wisselaars en makelaars.	1
Beambten en bedienden van den Staat.	13
Ambtenaars en bedienden der provincie en der gemeente	40
Rechters en raadsleden	0
Advokaten en pleitbezorgers	3
Notarissen	3
Geestelijken	9
Schoolbestierders, professors en onderwijzers.	4
Doctors in de medecijnen en heekunde.	4
Andere personen tot den gezondheidsdienst behoorende	6
Letterkundigen en dagbladschrijvers	0
Kunstenaars, schilders, beeldhouwers en bouwmeesters.	2
Officieren van het leger.	3
Grondeigenaars, renteniers, burgerlijke en militaire gepensioneerden	57
Andere beroepen	56
TOTAAL.	435

De wet van 12 juni 1871 heeft den cijns voor de provinciale kiezers op 20 fr. en die voor de gemeentekiezers op 10 fr. verminderd.

Dit nieuw stelsel heeft de volgende uitslagen opgeleverd voor de kiezerslijsten op 14 Oogst en 13 September laatst vastgesteld.

Kiezers voor de provincie . . .	779
Kiezers voor de gemeente . . .	1122

Tijdens de eindelijke sluiting dier lijsten op 3 September heeft het collegie 28 provinciale en 75 gemeentekiezers bijgevoegd, maar langs eenen anderen kant heeft hetzelfde 10 kiezers voor de provincie en 5 voor de gemeente uitgeschrabd; zoo dat de lijsten, door het collegie definitief vastgesteld, samengesteld zijn uit 800 kiezers voor de provincie en 1197 kiezers voor de gemeente.

Wanneer men de lijsten die door het collegie in 1870 zijn vastgesteld, met die van 1871 vergelijkt, vindt men, voor deze laatste, het volgende verschil in meerder :

Provinciale kiezers	365
Gemeente kiezers	637

Daarentegen heeft het kiezerskorps voor de wetgevende kamers eene vermindering ondergaan, ten gevolge van de afschaffing der rechten op de sterke dranken en op den verkoop van tabak.

Zooals wij hooger gezegd hebben, beliep hun getal op de lijsten van 1870 tot 435, terwijl op die van 1871 hetzelfde daalt op 414; verschil in minder 21.

Sedert ons laatste verslag heeft er geene kiezing plaats gehad.

Op de lijst der gezworenen bevinden zich 47 personen.

De lijst der kiesbaren voor het senaat bevat twee inwoners onzer stad, MM. Van Acker en Van de Wyngaert-Van der Linden.

6^e AFDEELING

Beweging der bestuurlijke zaken

Ziehier de beweging der bestuurlijke zaken

BUREELEN	ONTVANGEN BRIEVEN	VERZONDEN BRIEVEN
1 ^e Bureel	1031	1485
2 ^e Bureel	100	230
3 ^e Bureel	501	570

7^e AFDEELING

Stedelijke archieven

Niets nieuws aan te stippen.

8^e AFDEELING

Gemeente goederen

§ 1

Roerende goederen

Aan het mobiliair van het bureel des burgerlijken stands zijn aanzienlijke verbeteringen toegebracht.

§ 2

Onroerende goederen

Wij hebben in den eigendom der Schoolstraat eene bergplaats of hangar opgericht, die voor bewaarplaats en pakhuis dient.

Die bewaarplaats is voornamentlijk bestemd tot het bergen der praalwagens en andere toebehoorten van onzen ommegang.

Voor het overige hebben wij de herstellingen, aan de stadseigendommen toegebracht, aangeteekend onder de verschillende kapittels die op deze werken betrekking hebben.

§ 3

Aankopen, verkoopen en verwisselingen

De stad heeft op het gehucht Lisp eenen grond aangekocht, om er eene lagere school op te richten.

Er zijn geene andere aankopen, verkooping en verwisselingen gedaan.

9^e AFDEELING

—

Betwiste zaken

De stad is in geen enkel proces betrokken.

10^e AFDEELING

—

Gemeente-akten en reglementen

In zitting van 26 Oogst 1871, heeft de gemeenteraad een reglement aangenomen eenige wijzigingen toebrengende aan de politie-verordening van 23 December 1843, op het ruimen der privaten.

Geen ander gemeente reglement is ingevoerd geworden.

TITEL III

GELDWEZEN DER GEMEENTE

ONTLEDING DER STADSREKENING VAN 1870

1° AFDEELING

Gewone en buitengewone uitgaven

A. GEWONE

1° Gemeente-bestuur	fr. 21109,45
2° Openbare veiligheid	" 25217,65
3° Gemeente-werken	" 18163,47
4° Kazerneeringen, militaire inkwartiering en transporten	" 2392,09
5° Openbare weldadigheid.	" 11769,34
6° Eeredienst	" 300,00
7° Openbaar onderwijs	" 27130,82
8° Schoone kunsten	" 5977,20
9° Gem.-schuld. — Interesten en kwijtingen	" 27013,82
10° Regularisatiën	" 233,24
11° Herhalingen	" 00,00

B. BUITENGEWONE

12° Buitengewone uitgaven.	" 2272,69
13° Verschillende uitgaven	" 3631,79
14° Nieuwe werken	" 2633,16

Totaal der uitgaven. " 148344,72

2^e AFDEELING

Gawone en buitengewone ontvangsten

A. GEWONE

§ 1. Opbrengst der eigendommen.	{	Vaste goederen	fr.	5752,42
		Houtkap en plantagiën	»	584,15
		Grondeijnsen en renten op particulieren	»	90,61
		Onderhoud der buurtwegen (1)	»	1780,19
		Tolrechten	»	432,22
§ 2. Toegestane ontvangsten voor verschillende diensten.	{	Weeg- en meetrechten	»	663,24
		Plaats- en kaairechten	»	4863,70
		Opbrengst der privaten	»	679,18
		Havenrechten	»	320,15
		Opbrengst van straatmest	»	973,30
§ 3. Belastingen.	{	Opcentiemen op 's rijks belastingen.	Gewone 7 Buitengew. 0	» 19537,57
		Idem voor afleg van leeningen en afgeschafte rechten.	Grondbel. 11 Personeel 10 Patenten 2	
		Idem voor uitvoering van gemeente-werken.	Grondbel. 6 Personeel 6 Patenten 6	
		Belasting op de honden		
		§ 4. Octroi. — Aandeel in het gemeente-fonds. — (Wet van 18 Juni 1860).		
		§ 5. Slachthuis.		
		§ 6. Verhuring van plaat- sen op de markten. {		
		§ 7. Personeele belastingen. — Geene.		
		§ 8. Opbrengst der boeten.		
		§ 9. Verschillende belastingen. — Geene.		
§ 10. Verschillende ontvangsten.	{	Opbrengst der akten van den burgerlijken stand	»	155,46
		Kazerneering der gendarmen	»	155,00
		Wederigave van betaalde reiskosten aan behoefte reizigers	»	00,00
		Idem van vervoerkosten van burgerlijke en militaire gevangenen	»	74,77
		Verkoop van voorwerpen buiten dienst gesteld	»	108,50
		Intresten van schuldvorderingen ten laste van den staat en van het gemeente-krediet	»	1755,00
		Batig slot der rekening van het gaz-gesticht.	»	14000,00
		Toelage van den staat voor het lager onderwijs	»	8000,00
		Opbrengst der verhuringen van grassingen	»	608,00
		Opbrengst van de verhuring van jachtgronden op de eigendommen onder Nylen	»	140,00
		Idem van het aandeel der betalende leerlingen van de school extra-muros	»	264,50
		Toelage van den staat voor de school van volwassenen	»	1230,00
		Fondatie Heyns	»	860,71
		Aandeel der provincie in de onderhoudskosten van twee gevondene kinderen.	»	57,05
		(1) Zie afzonderlijke rekening onder lit. D.	Over te brengen.	fr. 143146,84

Medegedragen. fr. 145146,84

B. BUITENGEWONE

1 ^e	Overschot der vorige rekening. »	18737,26
2 ^e	Toelage van den staat voor de herstellingswerken aan den toren der hoofdkerk van den H. Gummarus, dienstjaar 1870 »	4000,00
3 ^e	Idem der provincie, dienstjaar 1870 »	2000,00
4 ^e	Idem idem voor het onderhoud der school van teeken- en bouwkunde »	500,00

C. Ontvangsten gedaan buiten den begrootings-
staat, bij herhaling gebracht in dien van 1871. » 7156,38

Totaal der ontvangsten »	173520,68
Totaal der uitgaven »	148544,72
Overschot der ontvangsten »	26975,96

D. BUURTWEGEN. — ONDERHOUD

(Art. 14 der wet van 10 April 1841.)

Afzonderlijk fonds. — Rekening van het dienstjaar 1870

UITGAVEN

Onderhoudskosten »	1780,19
------------------------------	---------

ONTVANGSTEN

Opbrengst der opcentiemen »	1780,19
Batig slot. fr.	00,00

3^e AFDEELING

Leeningen en schulden

Niets nieuws te melden.

4^e AFDEELING

—
Rekendienst

§ 1

Begrooting

De stads-begrooting van 1871 is door de bestendige deputatie van den provincialen raad in zitting van 20 Januari 1871 goedgekeurd.

De ontvangsten zijn vastgesteld op	fr.	194845,39
De uitgaven op	"	194056,85
En het batig slot op	"	788,54

§ 2

Rekening

De rekening van den gemeente-ontvanger voor het dienstjaar 1870 is door den stedelijken raad goedgekeurd op 23 September laatst. Zij leverde de volgende gesteltenis op :

Overschot der rekening van 1869.	fr.	18737,26
Gewone en buitengewone ontvangsten		
gedaan in 1870	"	156583,42
Totaal.	"	175320,68
Uitgaven van allen aard	"	148344,72
Overschot der ontvangsten	"	26975,96

5^e AFDEELING

—
Pensioenkas

Men zie de vorige verslagen.

TITEL IV

INSTELLINGEN VAN WELDADIGHEID

1° AFDEELING

Bureel van weldadigheid en liefdadigheidskomiteit

§ 1

Bestuur

In zitting van 18 November 1870, heeft de gemeenteraad den heer Marchal, wiens diensttermijn den 31 December 1870 eindigde, in zijne functiën van bestuurlid herkozen.

Ter zelfder tijd is er, door de benoeming van den heer Franciscus Polycarpus Loots, voorzien in de plaatsvervanging van den heer Van Hoof, die het hem opgedragen ambt had geweigerd.

De installatie dier heeren had plaats op 2 Januari laatstleden.

§ 2

Roerende en onroerende goederen

De openbare verhuring eeniger onroerende goederen heeft, in vergelijking met de huurprijzen der vorige jaren, eene vermeerdering opgebracht van 216 fr.

§ 3

Legaten en giften

Er zijn aan het bestuur geene giften gedaan bij akt tusschen levenden noch bij testamentbeschikking; maar het

heeft de toelating verkregen eene som van 75 fr. te aanveerden, voor zijn aandeel in het afstaan aan de familie De Pooter-Van der Linden, van een stuk grond op het gemeente-kerkhof.

§ 4

Aankopen, verkooping, verwisselingen

Er hebben noch aankopen, noch verwisselingen plaats gehad. Enkelijk heeft het bestuur aan de gemeente Konings-Hoyckt eene som van fr. 196,40 betaald voor het aankopen van eenen overschot van buurtweg, die ingelijfd is aan de hoeve in huur bij Pieter Van Deuren, onder Konings-Hoyckt.

§ 5

Afleggingen en wederaanlegging van kapitalen

Een kapitaal van fr. 1058,20 is in 1871 afgelegd. Deze som heeft gediend om Belgische fondsen te koopen.

§ 6

Rekendienst

Het budget van het dienstjaar 1870 is goedgekeurd door den gemeenteraad, in zitting van 12 November 1870, het bedroeg in ontvangsten en uitgaven fr. 91232,28.

De rekening van den ontvanger voor het dienstjaar 1870, geeft den volgende uitslag :

Ontvangsten . . .	fr. 99517,14
Uitgaven . . .	" 76210,64
Overschot.	" 23306,50

§ 7

Statistiek der behoeftigheid gedurende 1870

Behoeftigen gedurende gansch het jaar ondersteund	3046
Gedurende 6 maanden en langer	341
Gedurende drie maanden en langer	112
Toevalliglijk	577
Totaal.	4076

Het blijkt uit deze opgaaf dat, in vergelijking met 1869, het getal ondersteunden gedurende het gansch jaar, veel verminderd is, terwijl het getal geholpenen gedurende zes maanden en langer, toegenomen heeft.

Personen ondersteund op eene bestendige wijze door de openbare liefdadigheid :

1° Ouderlingen en zieken	22
2° Zinnelloozen	35
3° Verlaten kinderen en weezen	55
4° Vondelingen	1
Totaal.	113

De kosten van onderhoud voor die verschillende personen hebben beloopt :

A. Voor de ouderlingen en zieken	fr. 2403,49
B. — zinnelloozen	8382,46
C. — verlaten kind. en weezen	3816,22
D. — vondelingen	74,10
Te zamen.	14576,27

§ 8

Uitdeelingen van onderstand

1°	In geld	fr. 30808,34
2°	In brood	" 2630,98
3°	In kleederen	" 3090,57
4°	In geneesmiddelen	" 1733,65
5°	In loon van geneesheeren	" 1434,00
6°	Begrafeniskosten	" 171,71
Totaal. " 39869,25		

In 1870 heeft de onderstand, verleend aan behoeftigen vreemd aan de stad, beloopt tot fr. 3501,06. Op 1 Juli laatstleden bleef uit dien hoofde aan het bestuur verschuldigd, zoowel over het loopende als over de vorige dienstjaren, eene som van fr. 2518,62.

De som door het bestuur aan andere gemeenten betaald voor hulp aan behoeftigen ten zijnen laste, beliep tot fr. 2982,79.

§§ 9 en 10

Betwiste zaken. — Prijs van zindelijkheid

Niets nieuws aan te stippen.

2° AFDEELING

—

Gast- en godshuizen

§ 1

Bestuur

De gemeenteraad heeft den heer Avontroodt, aftredend lid, in zijne bediening behouden. Hij is op nieuw in functie getreden den 4 januari laatst.

§ 2

Roerende en onroerende goederen

Men heeft op 24 Juli laatstleden eenige eigendommen verhuurd waarvan de huur geëindigd was, en eene kleine verhooging bekomen op de vorige verhuringsprijzen.

§ 3

Legaten en giften

Het legaat aan het St Barbara godshuis, door jufvr. Menten geschonken, en waarvan in ons laatste verslag gesproken werd, is bij koninklijk besluit van 8 Meert 1871 goedgekeurd.

Bij beslissing van 14 April laatst, heeft de bestendige deputatie de besturende commissie gemachtigd een stuk land, gelegen in Hagenbroek, sectie A N° 633, op hypotheek te stellen, om de erfenisrechten van voormeld legaat te verzekeren.

Is ook goedgekeurd het aanveerden eener som van 75 fr. als aandeel des bestuurs in den afstand van een gedeelte gronds, op het gemeente-kerkhof, aan de familie De Pooter-Van der Linden.

Eindelijk, bij besluit der deputatie van 22 April 1871, heeft het bestuur de toelating verkregen eene gift aan te nemen van 250 franken, gedaan ten voordeele van het weezenhuis voor jongens, door vrouwe Joanna Verheyen, weduwe Gummarus Van Horek.

§ 4

Aankopen, verkooping, verwisselingen

Na de noodige machtiging verkregen te hebben, heeft het bestuur aan den heer Pieter Van den Eynde,

mits eene som van 2500 fr., een perceel land verkocht, gelegen te Bevel, groot 37 aren 90 centiaren.

§ 5

Aflegging en wederaanlegging van kapitalen

Sinds het laatste verslag heeft het bestuur de aflegging der volgende kapitalen ontvangen :

1 ^o	Invordering eener rente	fr.	634,92
2 ^o	Van de stad Antwerpen, eene uitgelotte obligatie	"	100,53
3 ^o	Verkoop van Belgische fondsen aan 2 1/2 en 4 1/2 0/0, ingevolge een kon. besluit van 14 Maart 1870.	"	89434,85
	Totaal.	"	90170,30

Deze kapitalen worden voor het opbouwen van het nieuw gasthuis gebruikt.

§ 6

Rekendienst

Het budget van het dienstjaar 1871, goedgekeurd in zitting des raads van 12 november 1870, beloopt in ontvangsten en uitgaven fr. 209883,27.

De rekening van den ontvanger, dienstjaar 1870, biedt den volgende uitslag :

Ontvangsten.	fr.	218825,91
Uitgaven	"	176568,03
Overschot.	"	42257,88

§ 7

Betwiste zaken

Eene moeielijkheid betrekkelijk de verplichtingen van den aannemer der opbouwingswerken van het nieuw gasthuis, die tusschen dezen laatste en het bestuur der hospiciën opgerezen was, is, overeenkomstig het cohier van lasten en voorwaarden, aan het collegie van burgemeester en schepenen, als twistvereffenaar, onderworpen geworden. De eisch des aannemers is niet aangenomen geweest.

§ 8

Statistiek der godshuizen voor ouderlingen, weezen, enz.

De bevolking der verschillende godshuizen bedroeg op 1 Juli laatst als volgt :

		MANNEN	VROUWEN
Godshuizen	St Jacob	27	"
	St Antonius	"	18
	SS. Anna en Joachim	7	16
	SS. Barbara en Beatrix	"	27
	Weezenhuis voor meisjes	"	54
	Weezenhuis voor jongens	8	"
	Infirmerij van het Beggijnhof	"	1
TOTAAL.		42	116
TE ZAMEN.		158	

§ 9

Statistiek der godshuizen

In 1870 werden er 54 zieken verpleegd in het burgerlijk gasthuis.

110 Personen zijn gedurende hetzelfde dienstjaar in het gasthuis en in de verschillende godshuizen van het bestuur overleden.

§ 10, 11, 12, 13 en 14

Statistiek van het godshuis voor kraamvrouwen. — Zinneloozen
— **Blinden en doofstommen. — Gevonden en verlaten**
kinderen. — Bijzondere godshuizen

Men zie de vorige verslagen betrekkelijk deze voorwerpen, alsook § 7, 1^e afdeeling van den tegenwoordigen titel.

Het eenige kind dat ten laste was onzer weldadigheids-gestichten, is op 9 Oogst 1871 komen te sterven. Het was een meisje dat te Lier op 27 Februari 1854 gevonden werd en aan hetwelk men den naam gegeven had van *Joanna Georgina de Lierre*.

§ 15

Nieuw gasthuis

Het groot gebouw, het pastoreel huis en al de andere bouwwerken waarvan wij in de vorige verslagen gesproken hebben, zijn gansch voltrokken. Om het gesticht te voltooien blijft er niet meer te doen dan het oprichten van een waschhuis, eene bergplaats, eene boerderij met stal en schuren; dit alles zal gemaakt worden binnen de beluiken van het gasthuis.

De plannen dier gebouwen zijn goedgekeurd en de aanbesteding der werken heeft plaats gehad op 4 September laatstleden.

Deze aanbesteding welke voor eene som van fr. 33706,82 plaats had, is door de deputatie op 15 derzelfde maand goedgekeurd.

3° AFDEELING

—

Berg van barmhartigheid

§ 1

Werkzaamheden

De volgende tafels geven de beweging op van het magazijn gedurende het jaar 1870, alsmede den vergelijkingsstaat der werkingen gedaan gedurende de jaren 1869 en 1870.

REKENDIENST DER PANDEN. — BEWEGING VAN HET MAGAZIJN

GETAL INGEBRACHTE PANDEN EN BEDRAG DER GELEENDE KAPITALEN	In magazijn op den 1 Januari 1870	Pandén ingezel gedurende het jaar	TOTAAL	PANDEN UITGEGAAN gedurende het jaar			In magazijn op 31 Dec 1870	
				bij lossing	bij verkoop	TOTAAL		
Pandén	Op nieuwe koop- waren . . .	37	240	277	236	10	246	31
	Andere. . .	4424	20931	25353	20537	210	20747	4608
	Totaal	4461	21171	25632	20773	220	20993	4639
Geleende kapitalen	Op nieuwe koop- waren . . .	1342	6392	7934	5195	256	5451	2483
	Andere. . .	24846	89490	114336	89505	649	90154	24182
	Totaal.	26188	96082	122270	94700	905	95605	26665

BEWERKINGEN

AANTAL PANDEN ingezet gedurende HET JAAR	Meerder ingezel in 1870		Minder ingezel in 1870		BEDRAG der geleende KAPITALEN OP DE PANDEN gedurende het jaar		Meerder geleend in 1870		Minder geleend in 1870		Aantal panden gelost in 1870		Bedrag der lossingen		Aantal panden verkocht in 1870		BEDRAG der VERKOOPINGEN in		Minder verkocht in 1870	Middelbare waarde van ledere verkochten pand in 1870
	1869	1870	1869	1870	1869	1870	1869	1870	1869	1870	1869	1870	1869	1870	1869	1870	1869	1870	430	fr. 5,64
20391	21171	780	»	»	93041	96082	3071	»	20773	94700	220	1670	1240	430	1869	1870	1869	1870		

§ 2

Rekendienst

Ziehier den staat van den rekendienst op 31 December 1870 :

Ontvangsten van allen aard . . . fr. 102376,47

Uitgaven van allen aard . . . " 100349,67

Gelden in kas op 31 December 1870 . . . " 2026,80

4^e AFDEELING

Bedelaarsgesticht

Op 31 December 1870 bevonden zich twee opgesloten ten laste der stad in het bedelaarsgesticht te Hoogstraten, een in dat van Ter Kameren en een in dat van Reckheim; hun onderhoud beliep gedurende het zelfde jaar tot fr. 988,49.

De onderhoudskosten der opgesloten ten laste der stad in de verbeteringsscholen van Beernem en van Ruyssede alsook van een voedsterkind in het gevang te Antwerpen, beliepen in 1870 tot fr. 622,30.

5^e AFDEELING

Werkhuizen, werkplaatsen van weldadigheid

Niets nieuws aan te stippen.

6^e AFDEELING

Spaar- en voorzieningskas ten voordeele der werklieden Genootschappen van onderlingen bijstand

Het koninklijk besluit van 10 December 1869, heeft voor noodzakelijk gevolg, zooals wij verleden jaar het nog bemerkt hebben, de stortingen in de succursaal der spaarbank te doen verminderen.

De stortingen in de succursaal bedroegen in 1870 de som van fr. 4149.

Van de succursaal van Lier naar de postbureelen van Lier en Santhoven, zijn 158 boekjes overgebracht.

Men heeft op het postbureel te Lier 147 boekjes afgeleverd; er zijn 565 stortingen gedaan, beloopende samen tot fr. 9774, en 67 terugvorderingen ter somme van fr. 6962,40.

Ziehier den uitslag welke de rekeningen der erkende maatschappijen van onderlingen bijstand aanbieden voor het dienstjaar 1870 :

1° Vereeniging der werklieden schoenmakers, huidenvetters, zadelmakers, enz., erkend bij koninklijk besluit van 31 December 1853.

Ontvangsten	fr. 425,00
Uitgaven	" 408.01
Overschot.	" 16,99
Boni der rekening van 1869.	" 1189,48
In kas op 1 Januari 1871 .	" 1206,47

2° Vereeniging der werklieden kleermakers, erkend bij koninklijk besluit van 9 April 1857.

Ontvangsten	fr. 234,85
Uitgaven	" 334,32
Mali.	" 99,47
Boni der voorgaande rekening.	" 406,45
In kas op 1 Januari 1871 .	" 306,98

De uitslagen van de rekeningen der niet erkende maatschappijen van onderlingen bijstand, die in deze stad bestaan, zijn ons onbekend.

7^e & 8^e AFDEELING

Kinderkribbe en bewaarschool

Zie onze vorige verslagen alsook titel IV, 4^e afdeeling van het tegenwoordig verslag.

9^e AFDEELING

Bijzondere liefdadige genootschappen en instellingen
tentoonstellingen van kunstvoorwerpen, enz.
de weldadigheid ten doel hebbende

Zie titel VIII, 14^e afdeeling.
Voor het overige hebben wij niets bijzonders over
deze afdeeling aan te stippen.

10^e AFDEELING

Geneeskundige dienst

Zonder veranderingen.

TITEL V

EEREDIENST

1^e AFDEELING

Katholieke eeredienst

§ 1 en 2

Geestelijkheid. — Bezoldigingen

M. Knaeps, wiens overlijden wij in ons vorig verslag vermeld hebben, is in zijne hoedanigheid van onderpastor op het Beggijnhof, door M. De Backer vervangen.

In het personeel der geestelijkheid heeft er geene verdere verandering plaats gehad.

§ 3

Kerken en pastorijen

De herstellingswerken aan de St Gummarus-kerk worden voortgezet.

De vijf vensterramen van den zijbeuk ten noorden en de kleine venster boven de toegemetselde deur ten noord-westen, zijn in den loop des jaar hersteld.

Deze werken worden uitgevoerd ten koste van het fabriek, met tusschenkomst van staat en provincie.

§ 4

Kerkfabrieken

KERK VAN DEN H. GUMMARUS

FABRIEKRAAD EN BUREEL DER KERKMEESTERS

In zitting van 2 April laatstleden is men overgegaan tot het kiezen van eenen voorzitter, van eenen geheimschrijver des fabriekraads en van een lid van het bureel.

M. Hellemans is voorzitter en M. Van Cauwenbergh geheimschrijver van den raad benoemd. M. Lambrechts is lid van het bureel gekozen.

Het bureel heeft M. Lambrechts herkozen als voorzitter, M. Cools als schatbewaarder, en M. Notelteirs als geheimschrijver.

St^e MARGARETHA KERK

FABRIEKRAAD EN BUREEL DER KERKMEESTERS

M. Crabbé is voorzitter van den fabriekraad gekozen en M. De Backer is benoemd tot geheimschrijver en lid van het bureel der kerkmeesters.

M. Verbeeck is voorzitter, M. Stevens schatbewaarder en M. De Backer geheimschrijver van het bureel gekozen.

§ 5

Rekendienst

De wet van 9 Meert 1870 op het tijdelijke der eerediensten, heeft in 1870 hare uitvoering bekomen voor de begrotingsstaten der verschillende kerken, (dienstjaar 1871.)

Voor de eerste maal zijn deze begrootingen in 1870 in vierdubbel toegezonden aan den gemeenteraad, die er over beraadslaagd heeft alvorens den stadsbegrootingsstaat te stemmen.

Het collegie heeft vervolgens de begrootingsstaten en de bewijsstukken met het advies van den gemeenteraad aan den heer gouverneur der provincie toegezonden.

Deze begrootingen zijn goedgekeurd en leveren de volgende uitslagen op :

1. St Gummarus-kerk

ONTVANGSTEN

Gewone ontvangsten.	.	.	fr. 27997,84	
Buitengewone ontvangsten	.	"	3305,75	
		Totaal	"	31303,59

UITGAVEN

a.	Uitgaven door den aartsbis-			
	schop vastgesteld, betrek-			
	kelijk het viereu der godde-			
	lijke diensten "			
				2425,00
b.	Idem onderworpen aan de			
	goedkeuring van den aarts-			
	bisschop en der deputatie :			
	1°	Gewone	.	23203,59
	2°	Buitengewone	.	5675,00
		Totaal	"	31303,59
Gelijkstaande som met de ont-				
vangsten.				

II. Succursale kerk van de H. Margaretha

ONTVANGSTEN

Gewone ontvangsten . . .	fr.	3424,34
Buitengewone ontvangsten . .	"	4019,67
Totaal. "		<u>7444,01</u>

UITGAVEN

Uitgaven door den aartsbisschop vastgesteld betrekkelijk het vieren der goddelijke diensten . .	"	807,00
Idem onderworpen aan de goed- keuring van den aartsbis- schop en van de deputatie :		
1° Gewone	"	2637,01
2° Buitengewone	"	4000,00
Totaal. "		<u>7444,01</u>

III. Kapel op het gehucht Lisp

ONTVANGSTEN

Gewone ontvangsten . . .	fr.	709,50
Buitengewoone ontvangsten. "		00,00
Totaal. "		<u>709,50</u>

UITGAVEN

Uitgaven vastgesteld door den aartsbisschop betrekkelijk het vieren der goddelijke diensten . .	"	360,00
Idem onderworpen aan de goed- keuring van den aartsbis- schop en van de deputatie :		
1° Gewone	"	228,00
2° Buitengewone	"	111,50
Totaal. "		<u>709,50</u>

IV. Kapel van den H. Jacobus

ONTVANGSTEN

Gewone ontvangsten . . .	fr. 2585,83	
Buitengewone ontvangsten . .	" 10,00	
Totaal. "		<u>2595,83</u>

UITGAVEN

Uitgaven vastgesteld door den aartsbisschop betrekkelijk het vieren der goddelijke diensten . .	" 460,00	
Uitgaven onderworpen aan de goedkeuring van den aarts- bisschop en van de besten- dige deputatie	" 2132,24	
Te zamen. "		<u>2592,24</u>
Overschot der ontvangsten op de uitgaven.	"	3,59

REKENINGEN

De rekeningen der fabrieken voor het dienstjaar 1870, zijn nog opgemaakt volgens het oud model, vermits de begrootingsstaten van dit dienstjaar ook nog volgens de vorige wetsvoorschriften geregeld waren.

Zij leveren den volgende uitslag op :

A. Kerk van den H. Gummarus

Ontvangsten	fr. 31347,82	
Uitgaven	" 30683,23	
Batig slot. "		<u>664,59</u>

B. Succursale kerk van de H. Margaretha op het Beggijnhof

Ontvangsten	fr. 7325,68
Uitgaven.	" 7299,45
Batig slot.	" 26,23

§ 6

Roerende en onroerende goederen aan de fabrieken toebehoorende

Zonder aanmerkingen.

§ 7

Legaten en giften

De bevoegde overheid heeft het kerkfabriek S^u Gummari de toelating gegeven de fondatiën te aanveerden door jufvrouw Menten en vrouwe weduwe Harts-Wuyts gesticht; over deze fondatie hebben wij in het verslag van verleden jaar gesproken.

Vrouwe weduwe Van den Bogaert-Vloeberghs heeft, onder last van jaarlijksche diensten, gezegd kerkfabriek een stuk land gelegateerd, te Konings-Hoyckt.

M. De Belder, priester, heeft de kerk S^u Gummari eene som van 1800 fr. geschonken, voor het onderwijs der christelijke leer.

De hoogere overheid heeft de aanveerding van dit legaat toegelaten.

§ 8

Aankopen, verkooping, verwisselingen

Het kerkfabriek S^u Gummari heeft op het gehucht Lisp een stuk land aangekocht, om aldaar eene kerk te bouwen.

§ 9, 10 en 11

Aflegging en wederaanlegging van kapitalen. — Betwiste zaken
— Kloosters en geestelijke vereenigingen

Niets aan te stippen.

3^e AFDEELING

—
Kerkhoven

Zie de vorige verslagen.

TITEL VI

—
OPENBAAR ONDERWIJS

1^e AFDEELING

—
Lager onderwijs

§ 1

Lagere hoofdschool

Geene.

§ 2

Lagere en gemeentescholen

De kosteloze gemeenteschool voor meisjes is gedurende het schooljaar 1870-1871, door 355 leerlingen bezocht geweest.

De kinderen hebben zich over het algemeen door hun goed gedrag en hunne vlijt onderscheiden.

Sedert ons laatste verslag heeft het onderwijzend personeel geene verandering ondergaan.

Het programma van het onderwijs is hetzelfde gebleven.

Eene prijsuitdeeling heeft het schooljaar gesloten; zooals de vorige jaren, zijn er boekjes op de spaarkas afgeleverd voor belooning aan eenige jonge meisjes die zich bijzonder onderscheiden hadden.

Een groot gedeelte der leerlingen gaan voort wekelijks hunne spaarpenningen in de spaarkas te storten.

Gedurende het laatste schooljaar hebben 490 leerlingen de oefenschool bezocht.

Het personeel dier school heeft de volgende veranderingen ondergaan :

M. Joannes Benedictus Van Hoeck, is professor van de onderwijsleer, bijzonder gelast met het bestuur der oefenschool, benoemd, in vervanging van M. P. Troch, die benoemd is tot provincialen inspecteur van het lager onderwijs, en M. Victor Francis Van der Vloedt is bij ministeriëel besluit van 14 Juni 1871, aangesteld als hulponderwijzer bij de oefenschool, in vervanging van den heer Lodewijk De Koninck.

De school extra-muros telde, op 31 December laatst, 193 leerlingen, te weten : 102 jongens en 91 meisjes; 183 leerlingen hebben deze school regelmatig bijgewoond, namelijk : 98 jongens en 85 meisjes.

Wij hopen dat de tweede school extra-muros, die wij voornemens zijn op te richten ten gehuchte Lisp, toekomstend jaar zal kunnen gereed zijn.

§ 3

Bijzondere scholen van lager onderwijs

a. ONDERSTEUNDE

Geene.

b. NIET ONDERSTEUNDE

Er bevinden zich te Lier zeven scholen welke geene toelagen genieten en door betalende leerlingen worden bijgewoond.

Eene dezer voor kinderen van het mannelijk geslacht telt 195 leerlingen.

Drie scholen voor jonge meisjes bevatten 353 "

De drie andere scholen worden door jongens en meisjes bijgewoond en hun getal beloopt tot 210 "

TOTAAL. 758 "

Het cijfer van het voorleden jaar beliep 795 "

Dus eene vermindering van . . . 37 "

c. DOOR DE GEMEENTE AANGENOMEN

De gemeente heeft geene aangenomene school.

100 Behoeftige meisjes ontvingen op 31 December laatst het kosteloos onderwijs bij de arme Claren.

§ 4

Bewaarscholen

Het getal kinderen die gedurende 1870-1871 de bewaarschool bezochten, beliep tot 285.

92 Nieuwe leerlingen zijn aangenomen, waarvan 44 jongens en 48 jonge meisjes; langs eenen anderen kant

hebben 69 kinderen de school verlaten; van dit getal zijn er 26 jongens in de oefenschool en 43 meisjes in de kostelooze gemeenteschool getreden.

6 Jongens en 4 meisjes die de school bezochten, zijn in den loop van het jaar overleden.

Voor het overige is de gezondheidstoestand zeer voldoende geweest.

Het onderwyzend personeel en de besturende commissie hebben geene verandering ondergaan.

De Dames beschermsters blijven voortdurend hunne zorgen aan de kinderen verleen.

§ 5

Scholen van volwassenen

Meer en meer zijn wij overtuigd dat het inrichten onzer verschillende scholen van volwassenen in eene ware behoefte onzer bevolking voorzien heeft.

Alle worden nog altijd vlijtig bezocht.

De school intra-muros voor jonge lieden telde op 31 December laatst 202 leerlingen, verdeeld in 5 klassen.

De professor Van Hoeck, die deel maakte van het onderwyzend personeel, heeft zijn ontslag gegeven.

Zijne talrijke bezigheden aan de normaalschool lieten hem niet meer toe zich met het onderwijs der volwassenen te belasten. Wij verliezen in hem eenen voortreffelijken onderwijzer die ons krachtig geholpen heeft voor het inrichten en het goed gelukken van ons onderwijsgesticht.

In zitting van 26 Augusti laatst, heeft de gemeenteraad M. Tackoen, leeraar aan de middelbare school, benoemd in vervanging van M. Van Hoeck.

Er is geene verdere verandering gekomen in het onderwyzend personeel onzer scholen van volwassenen.

De school intra-muros voor meisjes werd door 96 leerlingen bezocht.

De school van volwassenen voor jongens, extra-muros, telde op het einde des schooljaars 41, en die voor jonge meisjes, 27 leerlingen.

68

Zondagscholen

Eene zondagschool door de religieusen Ursulinnen be-
stuurd, telde op 31 December laatst ongeveer 200 meisjes.

HERHALING

Het blijkt uit de vorenstaande inlichtingen, dat het getal leerlingen, die op 1 Januari laatst het onderwijs in de verschillende gestichten der stad ontvingen, beliep als volgt :

BETALENDE LEERLINGEN

Jongens	.	.	.	.	.	360
Meisjes	.	.	.	.	.	483

NIET BETALENDE LEERLINGEN

a. Lagere scholen

Jongens	.	.	.	.	.	547
Meisjes	.	.	.	.	.	516

b. Zondagscholen

Meisjes	.	.	.	.	.	200
					Totalen.	907 1199

HERHALING

Jongens	907
Meisjes	1199
Algemeen totaal der kinderen die het lager onderwijs in de scholen ontvangen .	2106

Hieronder zijn niet begrepen de leerlingen, die in de voorbereidende afdeeling der middelbare school het lager onderwijs ontvangen, noch de kinderen der bewaarschool, noch de volwassenen.

§§ 7, 8 en 9

Nijverheidsscholen, scholen van kunst, stielen en leerscholen. —

Normale scholen en leergangen. —

**Personeel van het onderwijs, bezoldigingen der onderwijzers
conferentiën, voorzieningskas**

Zonder bijzondere aanmerkingen.

§ 10

Schoolgebouwen

Zooals wij reeds in onze vorige verslagen aangemerkt hebben, zijn onze schoolgebouwen niet meer toereikend voor het getal leerlingen die zij ontvangen moeten. Wij hebben door onzen stadsbouwmeester een plan doen ontwerpen van een gebouw, bevattende gezamentlijk de vergrooting der middelbare school, der meisjesschool en der bewaarschool, alsook de oprichting eener nieuwe school van teeken- en bouwkunde.

De groote kosten ter verwezenlijking van dit ontwerp hebben ons tot hiertoe wederhouden de hand aan het

werk te slaan. Om hetzelfde uit te voeren, is ons de geldelijke tussenkomst der hoogere overheid onmisbaar.

Binnen weinigen tijd hopen wij te kunnen voorzien in de zoo dikwijls besprokene ontoereikendheid van de lokalen der oefenschool.

§ 11

Toelagen ten voordeele van het lager onderwijs

De volgende toelagen zijn in 1870 verleend geworden :

- 1° Door den staat ten voordeele der bewaarschool fr. 500
- 2° Door de provincie voor hetzelfde voorwerp „ 400
- 3° Door den staat om in de behoeften van het
lager onderwijs te voorzien . . . „ 8000

2^e AFDEELING

Middelbaar onderwijs

De leergangen der middelbare school werden gedurende het schooljaar 1870-1871 door 174 leerlingen bezocht.

De verschillende klassen telden :

De voorbereidende afdeeling . . .	130
De middelbare school . . .	34
De latijnsche klassen . . .	10
Totaal.	174

Noch het personeel der leeraren noch dat der leden van het besturend bureel, heeft sedert ons laatste verslag verandering ondergaan; de beste verstandhouding heerscht voortdurend tusschen het bureel en den bestuurder.

Onze middelbare school heeft in de prijskampen van het staatsbestuur van 1870-1871 eenen schoonen zegepraal verworven.

De leerling Ernest Jan Sleenckx heeft, met 95 punten op 100, den eersten prijs bekomen in den bijzonderen kamp voor de Vlaamsche taal.

De zelfde leerling heeft in den algemeenen prijskamp den 20ⁿ accessit behaald.

3^e & 4^e AFDEELING

—

Hooger onderwijs. — Bijzondere scholen

Geene.

Algemeene aanmerking op titel VI

Over het algemeen kunnen wij niet dan met lof spreken over het personeel onzer verschillende gestichten van openbaar onderwijs.

TITEL VII

SCHOONE KUNSTEN, WETENSCHAPPEN EN LETTEREN

1^e AFDEELING

Schoone kunsten; akademiën van schoone kunsten
bijzondere scholen van teekenkunst, plaatsnede
beeldhouwkunde, enz. — Museum. — Bijzondere kunstverzame-
lingen. — Tentoonstellingen van kunstvoorwerpen. —
Monumenten. — Conservatoriums. — Muziekscholen; muziek-
en tooneelgezelschappen. — Maatschappijen van vermaak. —
Openbare feesten

Het onderwijzend personeel onzer school van teeken-
en bouwkunde is niet veranderd gedurende het school-
jaar 1870-1871.

Een gewezen leerling is gelast geworden gezamenlijk
met den concierge het toezicht over de talrijke leerlingen
te houden gedurende de schooluren.

Er is aan den leergang van teekenkunst eene ver-
andering toegebracht. De teekeningen van geschaduwde
hoofden en sieraden zijn vervangen door teekeningen naar
pleister.

In den onlangs tot stand gebrachten leergang van
boetseering naar prent, heeft men eenen prijskamp in-
gericht; die kamp is zoo verdienstelijk bevonden, dat
er eene koninklijke medalie aan toegekend is.

De volgende leerlingen zijn ingeschreven :

a. WINTERLEERGANGEN VAN 1870-1871

Oude leerlingen.	256
Nieuwe leerlingen	156
Leerlingen der klas van bouwkunde	56
Totaal	468

130 Leerlingen van omliggende gemeenten zijn in dit cijfer begrepen.

b. ZOMERLEERGANGEN

Oude leerlingen.	114
Nieuwe leerlingen	26
Leerlingen der klas van bouwkunde.	27
Totaal	167

Waarvan 104 aan naburige gemeenten toeheoren.

Onze school blijft voortdurend op den weg des vooruitgangs. Onze oude leerlingen die in andere plaatsen hogere onderwijsgestichten bezoeken, behalen er altijd zegepralen. Die, welke naar de koninklijke academie van Antwerpen overgegaan zijn, hebben er dit jaar de bijzondere prijzen behaald.

Ziehier de opgaaf der onderscheidingen door de oude leerlingen onzer school verkregen met de prijsuitdeeling der koninklijke akademie, die te Antwerpen plaats greep op 14 Mei 1871.

VAN ENGELÉN, AUGUSTINUS, geboortig van Lier, is, in het hooger onderwijs van teeken- en schilderkunst, den prijs van uitmuntendheid toegekend. Deze klas was samengesteld uit elf verschillende leergangen. Van Engelen werd, in negen dier leergangen, eerste uitgeroepen.

VAN BEERS, JAN, geboortig van Lier, heeft den prijs van uitmuntendheid behaald in het middelbaar onderwijs der klas van teekenkunst.

VAN RIEL, JOSEPHUS, geboortig van Duffel, heeft den prijs van uitmuntendheid verkregen in het hooger onderwijs van bouwkunde.

VAN TONGERLOO, FRANCISCUS AUGUSTINUS, geboortig van Lier, heeft den prijs van uitmuntendheid behaald in het middelbaar onderwijs (2^e afdeeling) der klas van bouwkunde.

Staat en provincie gaan voort ons toelagen te geven; buitendien heeft het ministerie van binnenlandsche zaken ons voorbeelden in plaaster afgezonden.

Op aanzoek der commissie voor de internationale tentoonstelling te Londen, heeft het bestuur der school eenige bekroonde werken, welke waardig bevonden waren in de tentoonstelling te worden opgenomen, opgestuurd.

OPENBARE FEESTEN

In ons verslag van verleden jaar hebben wij gezegd, dat de twee tooneelmaatschappijen van Lier, *Vooruit voor Kunst* en de *Vlaamsche Taalminnaren*, voornemens waren om, in gemeen overleg met het gemeente-bestuur, eenen tooneelwedstrijd in te richten, waaraan de tooneelkringen van België en van Holland genoodigd werden deel te nemen.

Deze prijskamp had plaats gedurende den winter van 1870-1871.

Twaalf maatschappijen uit de bijzonderste steden van ons land en van Nederland hebben den oproep beantwoord.

Deze wedstrijd was onbetwistbaar een der gewichtigste welke sedert de herleving der Vlaamsche letteren, in België plaats greep.

Het inrichtings-comiteit was samengesteld, langs den eenen kant, uit de voorzitters en geheimschrijvers onzer beide maatschappijen, MM. Danckaerts, Rouch, Verhoeven en J. Queckers, zoon; en langs den anderen kant uit de afgevaardigden van het gemeente-bestuur, MM. G. Bergmann, burgemeester, Sleeckx, letterkundige, E. Janssens, nijveraer, A. Bergmann, advokaat en Nauwelaerts-Crols, negociant.

De kamp werd geopend op 19 October 1870, met eene vertooning der maatschappij *Vooruit voor Kunst*, en gesloten op 19 Meert 1871, met eene vertooning der maatschappij *de Vlaamsche Taalminnaren*.

Bij hunne aankomst te Lier werden de mededingende genootschappen aan de standplaats van den ijzeren weg ontvangen door onze tooneelmaatschappijen, en met het muziek van eene onzer harmoniën naar het stads raadhuis gebracht, waar hun den eerewijn aangeboden werd. De burgemeester wenschte iedere maatschappij welkom, sprak over hare oude rederijderskringen en over het aandeel dat deze aan de vermaarde wedstrijden of *Landjuweelen* van voorheen genomen hebben, of herinnerde haar aan de eene of andere gebeurtenis uit de geschiedenis harer gemeente.

De ontvangst op het stadhuis had plaats door den gemeenteraad, het inrichtings-comiteit en de vertegenwoordigers onzer tooneelkringen.

Ziehier de volgorde der vertooningen, de namen der maatschappijen en der opgevoerde stukken :

- 1° 23 October 1870. — De koninklijke maatschappij BROEDERMIN EN TAALIJVER, van Gent : *de Kinderen van Edouard IV*, drama in vier bedrijven, uit het Fransch vertaald, en *Fortunatus' Beurze*, blijspel in een bedrijf, door H. Van Peene.

- 2° 20 November. — De vereeniging VREDE EN VRIENDSCHAP, van Rotterdam : *Kapitein Paul*, drama in vijf bedrijven, uit het Fransch vertaald, en *de Brandkast met Letterslot*, blijspel in een bedrijf, door P. A. Van Ommeren.
- 3° 4 December. — De maatschappij DE TAALZUCHT, van Mechelen : *Meester en Knecht*, drama in drie bedrijven, door Sleeckx, en *Alles is maar een gedacht*, blijspel in een bedrijf, door J. Ducaju.
- 4° 11 December. — De letterlievende vereeniging, HOOGER ZIJ ONS DOEL, van Amsterdam : *Schuld en Boete*, drama in vijf akten, door H. J. Schimmel, en *de Hut in het Gebergte*, blijspel in een bedrijf, uit het Fransch vertaald.
- 5° 18 December. — De maatschappij DE MOEDERTAAL, van Antwerpen : *Lodewijk, of de Gevolgen van het Spel*, drama in drie bedrijven, door J. Cats, en *de Postiljon van Maria-Theresia*, blijspel met zang in een bedrijf, door H. Van Peene.
- 6° 26 December. — De maatschappij VLAMINGEN VOORUIT! van Leuven : *de Gevolgen der Vooroordeelen*, drama in twee bedrijven en drie tafereelen, met voorspel, door K. Onderleet, en *Rijbroek en Spillebout*, blijspel in een bedrijf, uit het Fransch vertaald.
- 7° 8 Januari 1871. — De rederijderskamer DE GÉNESTET, van Utrecht : *Lazaro de Veehoeder, of Misdad en Wraak*, drama in vier bedrijven, met voorspel, uit het Fransch vertaald, en *de Baron van de Porceleinkast*, blijspel in een bedrijf, uit het Fransch vertaald.
- 8° 15 Januari. — De tooneel- en letterkundige maatschappij, HOOP EN LIEFDE, van Antwerpen : *de Dronkard*, drama in drie bedrijven, door J. F. Van den Kerckhoven, en *Pompier en Risleman*, blijspel in een bedrijf, door Th. Valckenaere.

- 9° 22 Januari. — De maatschappij RHETORICA, van Borgerhout : *Elena*, drama in vier bedrijven, door Destanberg, en *een Man die de Broek draagt*, blijspel in een bedrijf, door J. De Cort.
- 10° 29 Januari. — De maatschappij DE VRIJE KUNST, van Antwerpen : *Fridolien*, volksdrama in vijf bedrijven en zes tafereelen, door J. Bruylants, en *de twee Echtscheidingen*, blijspel in een bedrijf, uit het Fransch vertaald.
- 11° 5 Februari. — De maatschappij DE JONGE TOONEEL-LIEFHEBBERS, van Brussel : *de Hand Gods*, drama in drie bedrijven, door J. Ducaju, en *Tamboer Janssens*, blijspel in twee bedrijven, door H. Van Peene.
- 12° 12 Februari. — De tooneel- en letterkundige maatschappij, HOOP IN DE TOEKOMST, van Oostende : *Kaporaal Simons*, drama in vijf bedrijven en zes tafereelen, uit het Fransch vertaald, en *de Duivel op 't Dorp*, blijspel met zang in een bedrijf, door H. Van Peene.

De jurij, samengesteld uit de hooger voormelde afgevaardigden van het stedelijk bestuur, en MM. Vermeulen, gemeenteraadsheer, Thys, bestuurder van den berg van bermhertigheid, en Edm. Duysters, nijveraer, heeft kunnen bestatigen dat de vertooningen zeer verdienstelijk waren, dat jongere en min gekende genootschappen de algemeene verwachting overtroffen hadden, dat de rollen, over het algemeen, met zorg bestudeerd waren en dat eenige spelers blijken van onbetwistbaar talent hadden gegeven.

De slotsom van de bemerkingen der jurij was, dat het Vlaamsch Tooneel gedurende de laatste jaren groote en wezentlijke vorderingen gemaakt heeft.

Een talrijk publiek woonde gestadig de vertooningen bij, en de klimmende belangstelling en geestdrift met welke de bevolking de mededingende maatschappijen ontving, bevestigde teenemaal de oordeelvelling der jurij.

De prijzen werden door de jurij aldus toegewezen :

DRAMA

1^e PRIJS. (500 Fr. en een zilveren verguld eeremetaal) aan de letterlievende vereeniging *Hooger zij ons Doel*, van Amsterdam.

2^e PRIJS. (250 Fr. en een zilveren verguld eeremetaal) met gelijke verdiensten, aan de koninklijke maatschappij *Broedermin en Taalijver*, van Gent, en de vereeniging *Vrede en Vriendschap*, van Rotterdam.

3^e PRIJS. (150 Fr. en een zilveren eeremetaal) met gelijke verdiensten, aan de maatschappijen *Hoop en Liefde*, van Antwerpen, en *Hoop in de Toekomst*, van Oostende.

BLIJSPEL

1^e PRIJS. (300 Fr. en een zilveren verguld eeremetaal) aan de maatschappij *de Jonge Tooneelliefhebbers*, van Brussel.

2^e PRIJS. (150 fr. en een zilveren verguld eeremetaal) aan de maatschappij *Vlamingen vooruit!* van Leuven.

3e PRIJS. (100 Fr. en een zilveren eeremetaal) aan de maatschappij *de Vrije Kunst*, van Antwerpen.

Bovendien werd nog, als bewijs van bijzondere voldoening, een zilveren eeremetaal toegekend aan de genootschappen *de Génestet*, van Utrecht, *de Taalzucht*, van Mechelen, *Rhetorica*, van Borgerhout, en *de Moedertaal*, van Antwerpen.

Prijzen van beste tooneelspelers en beste tooneelspeelsters :

DRAMA. — TOONEELSPELERS

PRIJS VAN UITMUNTENDHEID aan M. Hedden, van Amsterdam, rol van *Van Vliet*, in het drama *Schuld en Boete*, en aan M. Lafontaine, van Gent, rol van *James Tyrrel*, in het drama *de kinderen van Edouard IV*.

PRIJS aan MM. Van Ommeren, van Rotterdam, rol van *Kapitein Paul*, in het drama van dien naam; J. Moreels, van Antwerpen, rol van *Joseph*, in het drama *Fridolien*; de Leur, van Utrecht, rol van *Lazaro*, in het drama van dien naam; J. Van der Voort, van Antwerpen, rol van *de Dronkaard*, in het drama van dien naam; L. Peeters, van Mechelen, rol van *Karel Vranckx*, in het drama *Meester en Knecht*.

TOONEELSPEELSTERS

PRIJS aan juffr. E. De Terre, van Gent, tooneelspeelster van beroep, rol van *Mevrouw Morin*, in het drama *de Gevolgen der Vooroordeelen*, en aan juffr. E. Verduyn, van Rotterdam, liefhebster, rol van *de Markiezijn d'Auray*, in het drama *Kapitein Paul*.

BLIJSPEL. — TOONEELSPELERS

PRIJS aan MM. Verbrugge, van Oostende, rol van *Vader Clemens*, in het blijspel *de Duinel op 't Dorp*, en Hofman, van Gent, rol van *de Baron Ajax*, in het blijspel *Fortunatus' Beurze*.

TOONEELSPEELSTERS

PRIJS aan Mevr. Apers-Hermans, van Brussel, tooneelspeelster van beroep, rol van *Tamboer Janssens*, in het blijspel van dien naam, en aan mejuffr. Vleming, van

Utrecht, liefhebster, rol van de *Baronnes de Fourchevif*, in het blijspel *de Baron van de Porceleinkast*.

Zilveren medaliën van aanmoediging werden ten slotte de jonge tooneelspeelsters van beroep, mejuffr. Zenaïde Fauconnier, van Gent, mejuffr. Désirée Colson, van Antwerpen, en mejuffr. Maria De Terre, van Gent, toegekend.

Op 14 Juni, Maandag onzer kermis, werden de prijzen plechtiglijk ten puie van het stads raadhuis uitgedeeld. Te dier gelegenheid was een prachtig historische stoet, onze oude *Landjuweelen* herinnerende, ingericht. De overwinnende maatschappijen, *Hooger zij ons Doel*, van Amsterdam, en *de Jonge Tooneelliefhebbers*, van Brussel, namen aan dien stoet deel. De eerste dezer twee kringen verbeelde eene rederijkerskamer der 19^e eeuw, en de tweede stelde den zegenpralenden intocht voor, te Brussel, van Jan I, hertog van Brabant, na den slag van Woeringen. Dit gedeelte van den trein was samengesteld uit meer dan twee honderd naar den tijd gekostumeerde personaadjen. De Liersche maatschappijen verbeeldden de wederkomst te Lier van onze twee oude Rederijkkamers, *de Groeiende Boom* en *de Jennette Bloem*, met de prijzen welke zij in de vermaarde wedstrijden of *Landjuweelen* van Antwerpen in 1496 en 1561 behaald hadden.

Onze twee maatschappijen waren geplaatst op praalwagens, in den stijl der 15^e en 16^e eeuwen, vervaardigd naar de teekeningen van MM. De Weert, bestuurder en Sloodmaekers, professor bij onze school van teeken- en bouwkunst.

De wagens werden voorafgegaan en gevolgd door ruiters en wapendragers te voet, allen in kostuum van den tijd; de vertegenwoordigers der andere mededingende genootschappen en vervolgens de verschillende figuren van onze ommegangen, de reuzen, het ros *Bayaard*, enz., enz., volledigden den stoet, die voorzeker onder de merk-

waardigste mag gerekend worden, welke ooit te Lier werden ingericht.

Buiten het feest van den tooneelwedstrijd, heeft de stad, ter gelegenheid der kermis, nog een internationaal festival gegeven, waaraan 19 harmonie- en fanfaremaatschappijen en 28 zanggenootschappen van België en Holland hebben deel genomen. Vergulde medaliën met het stads wapen en de dagteekening van het feest (18 Juni 1871) zijn iedere deelnemende maatschappij aangeboden. Soortgelijke medaliën werden ook toegekend aan de verstkomende, de schoonstgekleede en de talrijkste maatschappijen.

Onze twee harmoniegenootschappen en onze zangmaatschappijen hebben krachtig bijgedragen om dit muzikaal feest te doen gelukken.

Wij rekenen het ons ten plichte hier onzen dank te sturen aan allen (maatschappijen, commissiën of bijzonderen) die hunne medewerking verleend hebben voor de inrichting en het welgelukken des tooneelwedstrijds en der hierboven aangehaalde feestelijkheden, waarvan wij hier eene kleine beschrijving hebben gegeven om hun aandenken te bewaren.

Deze internationale plechtigheden hebben eens te meer bewezen dat de vriendschapsbanden zich dagelijks nauwer toesluiten tusschen de bewoners van Nederland en van België, en zij hebben ter zelfder tijd getoond dat de kunst-smaak, die onze grootsche *Landjuweelen* van vroegere eeuwen kenmerkte, tusschen onze bevolkingen is blijven voortleven.

Wij eindigen dit kapittel met de onderscheidingen aan te stippen die onze tooneelgezelschappen en liefhebbers ten deel zijn gevallen in andere plaatsen waar zij aan tooneelkampen hebben deelgenomen, namelijk te Kortrijk, te Lokeren, te Leuven, te Poperinghe en te Antwerpen.

2^e AFDEELING

Letteren en wetenschappen. — Akademie van wetenschappelijke
gezelschappen. — Bibliotheken
Andere litterarische en wetenschappelijke inrichtingen

Te beginnen van de maand September 1870 tot in
het midden der maand Juni 1871, tijdstip waarop de
bibliotheek jaarlijks gesloten wordt, zijn er 7558 boek-
deelen aan huis uitgeleend.

Ziehier, per maand, de verdeeling der in lezing ge-
gevene volumens :

1870	September	.	.	451
—	October	.	.	808
—	November.	.	.	794
—	December.	.	.	955
1871	Januari	.	.	1130
—	Februari	.	.	1200
—	Meert	.	.	784
—	April	.	.	825
—	Mei	.	.	611
Totaal.				7558

De uitgeleende boekwerken behooren aan de volgende
vakken :

Schilderende letterkunde, verhalen en reis- beschrijvingen	6880
Geschiedenis	400
Natuurkundige wetenschappen	119
Andere wetenschappen	109
Totaal.	7558

De bibliotheek bezit heden 2470 werken, vervat in 4132 boekdeelen.

Zij ontvangt 12 Nederlandsche en 2 Fransche tijdschriften die in het lokaal der bibliotheek gretig gelezen worden.

TITEL VIII

GEZONDHEIDSLEER, OPENBARE GEZONDHEID

1^e, 2^e, 3^e & 4^e AFDEELINGEN

Geneeskundige commissie. — Geneeskundig personeel. —
Doctors, heel- en vroedmeesters. — Apothekers. —
Vroedvrouwen. — Gezondheidsraad. — Apotheek voor den arme
— Hulp aan drenkelingen en vermoorden

Er is voor deze verschillende afdeelingen niets nieuws aan te stippen.

5^e AFDEELING

Gezondheidstoestand

De gezondheidstoestand der stad is voldoende geweest. Gedurende de eerste maanden heeft de roode koorts onder de kinderen der behoeftige klas geheerscht; de strenge winter en de moeielijkheid deze kinderen in eene behoorlijke warmte te houden, hebben er verscheidene slachtoffers onder gemaakt. Het zomersaisoen, daarentegen, is ten uiterste voordeelig geweest aan de

openbare gezondheid. De vrees van de cholera, die andere aangrenzende landen bezocht had, hier te zien verschijnen, was ongegrond, niettegenstaande de buitengewoon heete luchtgesteltenis der maanden Juli, Augusti en September.

De besmettelijke pokken hebben te Lier niet gewoed gelijk in vele andere steden; wij hebben echter, in den laatsten tijd, eenige gevallen te betreuren gehad en eenige kinderen der behoeftige klas, welke niet gevaccineerd waren, zijn aan de ziekte bezweken.

6^e AFDEELING

Koepokinenting

Gedurende een groot gedeelte van het jaar zijn er wekelijks kostelooze koepokinentingën gebeurd in een lokaal der liefdadige gestichten; een dringende oproep is gedaan aan de personen der werkende of behoeftige klas, ten einde ze te bewegen zichzelve en hunne kinderen te doen vaccineren. Onze oproep is niet beantwoord zooals wij het gewenscht hadden; wij betreuren die onachtzaamheid en wij vragen ons of het niet zoude passen strengere maatregelen in te voeren tegen de personen die verwaarloozen hunne kinderen te laten vaccineren.

7^e AFDEELING

Ontucht

Niets bijzonders te melden.

8^e AFDEELING

Reiniging der straten. — Slijk- en mestpachting Peerdenslachterij

Men zie het verslag van verleden jaar.

9^e AFDEELING

Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas

In ons laatste verslag hebben wij de volgende werken gerangschikt tusschen de verfraaiingen en gezondmakingen:

1° Het maken van eene onderaardsche goot in de *Berlarij*, beginnende in het Molenstraatje en uitkomende aan de Kluizeplein.

2° Het maken eener onderaardsche goot in de *Hazenstraat*.

3° Het maken eener onderaardsche goot op de *Look*.

4° Idem idem in de *Kluizestraat*.

Al deze werken, openbaar aanbesteed den 24 October 1870, zijn gedurende de eerste maanden van het loopende jaar uitgevoerd.

Ter zelfder tijd hebben wij in de straten, waar deze werken verricht werden, de kasseien gedeeltelijk doen vernieuwen.

Langs den zuiderkant der *Berlarij* hebben wij bovendien nog eenen stoep gemaakt, van het Molenstraatje tot aan de Gasthuisbrug; waar deze werken verricht werden, hebben wij de kasseien gedeeltelijk doen vernieuwen volgens het model in 1862 aangenomen voor

het gedeelte der straat, begrepen tusschen de Leuvensche poort en het Molenstraatje.

Binnen kort zullen wij dergelijken stoep aan den anderen kant der straat leggen, van de Regenboogstraat tot aan het Kluizeplein.

10^e & 11^e AFDEELING

Zwemschool. — Openbare baden en waschplaatsen.

In de geneeskundige commissie is de vraag opgerezen of er geene mogelijkheid zou bestaan in een der lokalen van het nieuw gasthuis stortbaden (douches) en openbare baden in te richten.

Wij roepen op dit voorwerp de bijzondere aandacht in van het bestuur der hospiciën.

12^e & 13^e AFDEELING

Lichaamsoefeningen; onderwijs. — Begrafenissen. —
Doodhuizen

Niets bijzonders te melden.

14^e AFDEELING

Onheilen en rampen
(Onweder, hagel, overstromingen, brand, enz.)

Een groot onheil heeft een aanzienlijk gedeelte onzer bevolking getroffen.

Eene windhoos, vergezeld van talrijke bliksems en donderslagen, is den 4 September 1871, op een gedeelte van den bijvang losgebarsten, buiten de Mol- en Leuvensche poorten. Te beginnen van aan de gemeente Duffel tot aan de gemeente Kessel, heeft zij de volgende plaatsen doortrokken: *den Ooster, de Woivenlei, de Zeeut, de Spekstraat, het Laar, den Nachtegaal, de Ploeg, de Neerloop, de Kloosterheide*, en vervolgens heeft zij de steenwegen van Lier op Konings-Hoyckt, op Berlaer en op Kessel doorloopen, de huizen, schuren, stallen en andere gebouwen vernield of merkelijk beschadigd, den oogst verwoest, de wieden eens molens afgeslaan, de boomen verdraaid, verbrijzeld en ontworteld, in een woord, overal vernieling en verdelging verspreid.

De aangerichte schade is aanzienlijk. Eenige stuks vee zijn gedood, maar gelukkig hebben wij geene menschenlevens te betreuren.

De lofbaarste pogingen zijn door onze inwoners in het werk gesteld om hunne ongelukkige medeburgers ter hulp te komen. Door de zorgen van het gemeentebestuur en van particulieren zijn er inschrijvingslijsten geopend; de stad heeft eene toelage geschonken, bijzondere maatschappijen hebben feesten ingericht, en men heeft aan de drukpers eenen oproep gericht, om ook van, aan onze stad vreemde personen, geldelijke ondersteuning te bekomen.

Die vereenigde pogingen zullen ons toelaten, hopen wij, de schade grootelijks te vergoeden door de ongelukkige slachtoffers dier ramp ondergaan.

Sedert ons laatste verslag heeft er een begin van brand plaats gehad. Het heeft weinige schade aangericht.

Twee zolders, met granen geladen, zijn ingevallen. Een van deze onheilen had bijna het leven gekost aan eene oude vrouw, wie men er bij tijds in gelukt is onder de puinen weg te halen.

TITEL IX

OPENBARE VEILIGHEID, JUSTITIE EN GEVANGENISSEN

1^e AFDEELING

Politie : inrichting en personeel, verordeningen en reglementen

De inspecteur van politie, M. Charle, Oscar, is bestuurder van het gaz-gesticht benoemd; hij is, bij beslissing van den gemeenteraad van 8 Juli 1871, vervangen door den heer Herygers, Jan Lodewijk.

De politie agent van 1^e klas, Van Gossum, Hendrik Jozef, is conciërgie van het raadhuis benoemd, in vervanging van den heer Caluwaerts, Hendrik, overleden; Van Gossum is nu vervangen door A. Huybrechts.

2^e AFDEELING

Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen

Sedert 1 September 1870 tot op hetzelfde tijdstip van 1871, zijn de volgende processen-verbaal opgemaakt :

Overtredingen aangaande het sluiten der herbergen	4
" " het nachtlawijt.	11
Verschillende overtredingen	28
Scheldwoorden	29
Mede te dragen.	72

	Medegedragen.	72
Laster		5
Vrijwillige slagen		16
Slagen en verwondingen		14
Schade veroorzaakt aan een anders roerend goed		19
Bedelarij en landlooperij		11
Eenvoudige diefstallen		11
Zware "		7
Aftruggelarijen		6
Misbruik van vertrouwen.		9
Wederstanden, beledigingen tegen de agenten der openbare macht		11
Militaire desertie en verkooping van voorwerpen .		5
Toevallige brandrampen		2
Zelfmoord door verdrinking of toevalligen dood .		2
" door verworping		4
Aanslagen op de eerbaarheid		3
Verkrachting		1
Zware bedreigingen		4
	Totaal.	202

3^e AFDEELING

Onheilen en ongevallen. — Zelfmoorden

Zie de 14^e afdeeling van titel VIII alsook de tafel van de 2^e afdeeling hierboven.

4^e AFDEELING

Daden van moed en zelfopoffering

De *Moniteur* van 26 September 1871, bevat de belooningen die aan eenige onzer medeburgers voor daden van moed en zelfopoffering zijn toegekend.

M. MICHIELS, Hendrik, politie commissaris, heeft het burgerlijk kruis van 2^e klas bekomen;

De heer TOITGANS, Jan Baptist, koopman in visch, heeft de medalie van 1^e klas ontvangen.

Medaliën van 3^e klas of andere belooningen zijn buitendien nog toegewezen aan MM. SLOOTMAEKERS, Frans Lodewijk, stads bouwmeester; SLOOTMAEKERS, Jan Baptist, schrijnwerker; VAN DEN BRANDE, Josef Frans, stadsbeambte; QUEECKERS, Jan Ivo, herbergier; SCHOETERS, Frans Josef, metzendiender; CHOVAUX, Josef, schouwvager; VERCAMMEN, Jan Gummar metzer; VAN DEN WYNGAERT, Pieter, Josef, schrijnwerkersgast; VAN DESSEL, Jan Baptist, metzelaer; PALMS, Alexander, schrijnwerkersgast; DIELS, Hendrik Josef, soldaat bij het 8^e linieregement; PEETERS, Jan Josef, 11 Jaar oud; QUEECKERS, Jan Robrecht, zaakwaarnemer, en GERMAIN, Pieter, schouwvager.

5^e EN 6^e AFDEELING

Gevangenis en opsluitingsplaats der gemeente. — Maatregelen tegen brandgevaar

Niets bijzonders te melden.

7^e AFDEELING

Paspoorten

1 Paspoort voor het binnenland is in den loop van het jaar 1870 afgeleverd; 7 vragen ter verkrijging van paspoorten voor het buitenland zijn gedurende hetzelfde jaar gedaan, te weten : 3 voor Italië, 1 voor Duitschland, Italië, Zwitserland en Frankrijk, 1 voor Duitschland en 2 voor Pruisen.

8^e AFDEELING

Boekjes voor werklieden en diensthoden

78 Nieuwe werkboekjes zijn gedurende het jaar 1870 afgeleverd.

9^e en 10^e AFDEELING

Bureelen van plaatsing. — Aanplakking. — Openbare roepers

Zonder aanmerkingen.

TITEL X

BURGERWACHT. — MILICIE. — BEZETTING

1 & 2° AFDEELING

Burgerwacht. — Milicie

De lijst der ingeschreven milicianen voor de loting van het jaar 1871, is den 14 Januari laatst, bepaaldelijk op 128 vastgesteld.

Door het overlijden van eenen miliciaan, na de einde-lijke sluiting en voor de trekking, die plaats had op 2 Meert 1871, is dit cijfer gedaald op 127.

6 Milicianen zijn door den milicieraad bepaaldelijk vrijgesteld, te weten : 3 voor lichaamsgebreken en 3 voor broeders die hunnen dienstijd hadden voltrokken.

Een miliciaan is uitgesloten ingevolge § 2 art. 5 der wet van 3 Juni 1870, als hebbende eene veroordeeling ondergaan van twee jaren, voor diefstal.

De milicieraad heeft 86 milicianen uitgesteld; ziehier waarom :

Lichaamsgebreken	13
Broeders in dienst	27
Gebrek aan noodige lengte . .	7
Zwakheid van gestel	9
Eenige kinderen	6
Onderstand van weduwen . .	13
Eenige zonen, steunen hunner ouders	3
Studenten in de godsgeleerdheid .	2
Vrijwilligers in werkelijken dienst vóór de wet van 3 Juni 1870 . . .	6

Ingevolge de schikkingen van art. 5 der voornoemde wet, zijn de jongelingen, die vóór de loting vrijwilligen dienst hebben genomen, voortaan in het volgnummer begrepen van het contingent van hun canton wanneer hun treknummer hen tot den dienst verplicht.

Twee milicianen hebben bij de deputatie reklaam ingediend tegen beslissingen van den milicieraad welke hen tot den dienst aanduiden. In zitting van 14 April laatst heeft de deputatie eene dier uitspraken bekrachtigd en de andere miliciaan is voor een jaar uitgesteld in zitting van 19 Mei daarna.

Twee milicianen hebben beroep ingeslagen tegen tien andere die door den milicieraad waren vrijgesteld; een dezer laatste is tot den dienst verwezen en de beslissingen rakende de negen andere, zijn behouden gebleven.

In gevolge art. 82 der voormelde wet heeft de militaire bevelhebber der provincie eenen miliciaan voor de bestendige deputatie geroepen; deze is uit hoofde van zwakheid van gestel voor een jaar vrijgesproken.

Drie vragen ter ontslaging zijn ingezonden ingevolge art. 20 der wet van 3 Juni 1870; eene is aangenomen en eene andere verworpen; over de derde is nog geene uitspraak gedaan.

Van de milicianen van 1871 kunnen er 70 lezen, schrijven en rekenen; 21 kunnen lezen en schrijven, 2 alleenlijk lezen en 34 hebben volstrekt geen onderwijs genoten.

3^e AFDEELING

Bezetting : Kazerneering. — Militaire logementen

Gedurende het loopende dienstjaar heeft de bezetting geene verandering ondergaan.

Tot hiertoe heeft het ontwerp de militairen die naar hunne haardsteden terugkeeren, in de kazernen te legeren en te voeden, geene uitvoering kunnen verkrijgen. Eene van de bijzonderste hinderpalen welke het gemeentebestuur tegenkomt, bestaat in de moeielijkheid hun in de caserne het noodige voedsel te verschaffen.

Sedert ons laatste verslag hebben 63 officieren en 8006 onderofficieren en soldaten bij de burgers ingekwartierd geweest.

Voor de werken die gedaan of nog in uitvoering zijn aan onze kazernen, verwijzen wij naar titel XII, 8^e afdeeling.

TITEL XI

OPENBARE BELASTINGEN

1^e AFDEELING

Grondlasten

§ 1

Cadaster

De cadastrale inkomst van al de bebouwde en onbebouwde eigendommen der stad, beliep in 1870 tot fr. 671072,26.

§ 2

Aandeel

Het aandeel der grondbelasting voor het dienstjaar 1870, in 1131 artikels verdeeld, is, ten voordeele van den staat, bepaald ter somme van . fr. 44961,84.

IN OPCENTIMEN

A. Ten voordeele der provincie op .	fr. 6294,66
B. Ten voordeele der gemeente. .	" 11690,08
Totaal .	" 62946,58

2^e AFDEELING

Personeele belastingen

§ 1

Getal der belastingschuldigen

De artikels aan de personeele belasting onderworpen, die op de verschillende rollen van 1870 werden gbracht, belooopen tot 1559.

§ 2

Beloop der rollen

Hoofdsom	fr. 35283,77
--------------------	--------------

OPCENTIMEN

A. Ten voordeele van den staat .	fr. 3528,37
B. Ten voordeele der provincie .	" 5374,19
C. Ten voordeele der gemeente .	" 8820,94
Totaal. .	" 53007,27

§ 3

Huurwaarde

Die grondslag komt voor in de hoofdsom der personeele belasting hiervoren gemeld, ten bedrage van fr. 9457,24.

§ 4

Deuren en vensters

De deuren en vensters voor . . . fr. 13432,95

§ 5

Haardsteden

De haardsteden voor . . . " 3249,66

§ 6

Mobiliair

Het mobiliair voor . . . " 5203,42

§ 7

Dienstboden

De dienstboden voor . . . " 2697,70

§ 8

Paarden

De paarden van weelde voor . . . " 564,80

De andere paarden voor . . . " 678,00

Totaal. " 35283,77

3^e AFDEELING

Belasting der patenten

§ 1

Getal en klasseering der patentschuldigen

De rollen der patenten voor het dienstjaar 1870 bevatten 1228 artikels.

§ 2

Beloop der rollen

Het cijfer in principaal der patentrollen, voor het dienstjaar 1870, beloopt tot . . . fr. 10588,72

OPCENTIMEN

A. Ten voordeele van den staat	.	fr.	1057,90
B. Ten voordeele der provincie	.	"	529,09
C. Ten voordeele der gemeente	.	"	1057,92

Totaal.	"	13233,63
---------	---	----------

4^e AFDEELING

Belasting op de slijting

De belasting op den verkoop in het klein der sterke dranken, beliep in 1870 tot fr. 3700,00 en werd verdeeld tusschen 247 slijters.

5^e AFDEELING

Belasting op den tabak

De belasting op den verkoop van den tabak beloopt voor 1870, tot fr. 846. De rol bevat 57 artikels.

6^e AFDEELING

Accijnsen

De accijnsrechten, ter onzer stede ingevorderd, gedurende het jaar 1870, beloopt tot fr. 515276,90.

Verdeeld als volgt :

Op het zout	fr. 106728,00
„ den wijn	„ 8745,51
„ binnenlands gedistilleerd	„ 129961,38
„ buitenlands gedistilleerd	„ 00,00
„ de bieren	„ 41068,76
„ den azijn	„ 2386,80
„ den rietsuiker	„ 00,00
„ den beetsuiker	„ 226386,45
Totaal. „	515276,90

7^e AFDEELING

Stedelijke en provinciale belasting op de honden

De belasting op de rollen gebracht voor het dienstjaar 1870, is bepaald op de som van fr. 2098,84.

Het aandeel der stad voor het tegenwoordig dienstjaar is door de deputatie nog niet vastgesteld.

Voor het jaar 1869 beliep hetzelfde tot de som van fr. 536,05.

8^e AFDEELING

Ontlastingen

Vijf reclamen tegen de zetting der verschillende belastingen werden ingediend gedurende het jaar 1870.

Drie op het stuk der grondlasten en twee op het stuk van den verkoop der sterke dranken.

TITEL XII

OPENBARE WERKEN

1^e AFDEELING

Personeel en inrichting van den dienst

Zonder aanmerkingen.

2^e AFDEELING

Groote en kleine wegenis

Onze buurtwegen worden behoorlijk onderhouden. Wij gaan voort de houten bruggen, die in staat van verval zijn, door steenen te vervangen.

Het houten brugje, gezegd *de Maeikenbrug*, op de *Lachenen beek*, hebben wij laatst op deze wijze vervangen.

§ 1 en 2

Algemeene en bijzondere plans van rechtmaking. — Gelijkmaking

Men is tegenwoordig bezig de Koepoortstraat te verbreedden met ze van vier op zes en half meters breedte te brengen; die straat zal alzoo, op hare gansche lengte, te beginnen aan de inkooppoort der Sions kazerne tot aan hare samenvoeging met de *Look*, een nieuw alignement verkrijgen.

Het in ons laatste verslag besproken plan, betreffende het nieuw alignement op den doortocht te Lier van den provincialen steenweg van Lier op Gheel, heeft in den raad vragen om uitleggingen doen ontstaan, die tot hiertoe nog geene oplossingen ontvangen hebben.

§ 3

Onderhoud der straten. — Kasseiing

Het onderhoud der straten is voor het loopende dienstjaar aanbesteed aan 10 0/0 afslag op den prijs van het bordereel aan het lastkohier gevoegd.

Men heeft 3900 vierkante meters op verschillende punten der stad gekasseid en herkasseid.

§ 4 en 5

Openbare en bijzondere riolen, stoepen en openbare piscijnen

De 9^e afdeeling van titel VII heeft de onderaardsche goten en stoepen opgesomd die het verleden dienstjaar gemaakt zijn, en de 12^e afdeeling van den tegenwoordigen titel zal degene opgeven welke ontworpen zijn of die op het oogenblik gebouwd worden.

3^e AFDEELING

Verdeeling van drinkbaar water. — Pompen. —
Openbare fonteinen

Niets bijzonders te melden.

4^e AFDEELING

Verdeeling der gaz, openbare verlichting

M. Tyberghein heeft, uit hoofde van ziekelijkheid, zijn ontslag gegeven als bestuurder van ons gaz-gesticht.

Wij verliezen in hem eenen rechtschapen, vlijtigen en geschikt ambtenaar, die ons gesticht met veel beleid bestuurd heeft, en onder wien hetzelfde gestadig is voortgegaan.

De gemeenteraad heeft aan M. Tyberghein den titel van *Eerebestuurder van het gaz-gesticht* verleend.

De inspecteur van politie, M. *Charle, Oscar*, is in deszelfs vervanging benoemd; het vroegere gedrag van den nieuwen titularis, doet ons hopen dat hij het belangrijk gesticht aan zijne zorgen toevertrouwd, tot onze voldoening besturen zal.

Sedert het laatste verslag is het getal gazbekken met 32 vermeerderd; het beloopt dus heden tot 1239.

De rekening van het dienstjaar 1870 levert ons de volgende uitslagen op :

Ontvangsten	fr. 63262,68
Uitgaven	" 32708,96
Overschot. . . .	" 30512,72

14000 Francs zijn er wederom, voor het dienstjaar 1870, in stadskas gestort.

Uit den inventaris, opgemaakt op 31 December laatstleden, blijkt dat het gazgesticht, zoo in betaalde koopwaren als in comptant geld, een kapitaal bezit van fr. 34163,24

Men heeft eenige verbeterings- en herstellingswerken gedurende den zomer uitgevoerd aan het inwendige van het gebouw.

De coak en het loogwater vinden vele verbruikers; anders is het gelegen met den teer die dit jaar niet is verkocht geraakt.

De voormalige bestuurder heeft den nieuwen bestuurder het gesticht overgeleverd in eenen volmaakten staat van onderhoud.

Alhoewel tijdens de oprichting des gestichts in 1856, meer dan 7700 meters gazbuizen gelegd werden, heeft de ondervinding echter bewezen dat dit getal ontoereikend was; op eenige afgelegen en uiterste punten, verre van de fabriek verwijderd, en wel ten westen der stad, liet de gaz, bij gebrek aan voorraad, dikwijls veel te wenschen; gij hebt dientengevolge het besluit genomen het leggen der buizen nog meer uit te breiden, dezelve zooveel mogelijk aan elkander te verbinden, ten einde alzoo een net te vormen, en ook den overkant der rivier met een tweede stelsel van buizen te begiftigen. Men houdt zich op het oogenblik met deze werken onledig. Men heeft nieuwe buizen gelegd op den Kluizendijk, in een gedeelte der Heyder-, Kluize-, Koepoort- en Vierhemdsbroedersstraten, op de Gasthuisvest, in den Grooten Bril, op de Vischmerkt, in de Wijngaardstraat, op de Kolveniersvest en op het Beggijnhof; men plaatst buizen onder de brug die den Mosdijk aan den Kluizen-

dijk verbindt, in de Berlaerstraat heeft men de buizen van 55 millimeters opening vervangen door andere van 80 millimeters.

5^e AFDEELING

Hallen en markten

Beweging der verschillende wekelijksche markten, gedurende 1870 :

Graanmarkt

	TE KOOP AANGEBODEN	VERKOCHT
Tarwe . . .	5231 hectoliters.	4655 hectoliters.
Rogge . . .	7093 "	5980 "
Boekweit . .	834 "	674 "
Haver . . .	4468 "	2287 "
Totalen.	17626 "	13596 "

Botermarkt

Er zijn 173330 kilogrammen boter in kuipen verkocht; in dit cijfer is niet begrepen de boter die met halve kilos op de dagelijksche markten wordt verkocht.

Kalverenmarkt

Gedurende 1870 zijn er 13769 jonge kalveren verkocht.

Vischmarkt

Sedert de toepassing van het nieuw reglement op den visch in de mijn, groeit de markt gedurig aan; er zijn in 1870 184 mijnen van verschillende soorten van visch geweest, die te zamen eene som van fr. 8073,60 hebben opgebracht.

Vlasmarkt

Gedurende het jaar 1870 werden 24026 kilogrammen ruw vlas verkocht.

De ontvangsten voor meet-, weeg- en plaatsrechten in 1870 gedaan op de dagelijksche markten en graanmarkten, beliepen als volgt :

Op de graanmarkt tot . . .	fr. 665,24
„ de botermarkt . . .	„ 2748,29
„ de kalverenmarkt . . .	„ 688,45
„ de dagelijksche markten . . .	„ 1044,65
Totalen.	„ 5146,63

6^e AFDEELING

Slachthuis

Geene.

7^e AFDEELING

Vaarten en rivieren. — Ruiming. — Overstromingen

Het geding betrekkelijk de onteigening van den Molmolen, waarvan wij in ons verslag van verleden jaar spraken, is nog altijd hangende voor de rechtbank.

Gedurende het gunstige jaargetijde hebben wij de haven en de kaai doen ruimen. Moeielijk is het de verslijking tegen te houden die deze laatste arm der rivier gedurig onderstaat.

De kettingen, verbindende de scheidspalen die op de boorden der rivier waren geplaatst nabij de Hooge Brug en de St Jans Brug, hebben wij door ijzeren staven doen vervangen. Het belang der openbare veiligheid vergde deze verandering.

8^e AFDEELING

Kazernen

Verschillende werken zijn uitgevoerd, of zijn nog in uitvoering aan de kazerne Sion. De werkplaats van den wapenmaker is vergroot, de daken der gebouwen zijn hersteld, de gracht, die den eigendom van de vest scheidt, is verdiept en aan hare twee uiteinden van paalwerk voorzien; de inkooppoort wordt vervangen door een ijzeren hek, de politiezalen, aan den ingang der kazerne, zijn afgebroken en door andere vervangen, de woning van den portier is vergroot en er wordt een nieuwe afsluitingsmuur gebouwd langs henen de Koepoortstraat, welker verbreeding noodzakelijk een beter uitzicht aan de omstreken en den ingang der kazerne geven zal.

9^e AFDEELING

Opbouwing, herstelling, onderhoud en wederopbouwing van gemeentegebouwen

De opbouwingswerken eener lagere school voor beide geslachten, met woning voor den onderwijzer en de onderwijzeres, zullen eerstdaags op het provinciaal bestuur te Antwerpen publiek aanbesteed worden. Reeds heeft de stad den noodigen grond voor dit werk gekocht.

10^e & 11^e AFDEELING

Opening van nieuwe merkten en straten. — Onteigeningen

Zonder aanmerkingen.

12^e AFDEELING

Ontwerpen van verfraaiing en gezondmaking

De volgende werken worden ontworpen : 1° Het maken van eenen onderaardschen waterloop in de Koepoort straat, met kasseiing en verbreeding dezer straat en afbraak van eenige kleine gebouwen die zich binnen het beluik der Sions kazerne bevinden.

2° Het maken van eenen onderaardschen waterloop in de Mechelstraat.

Deze werken, welke als gezondmakingen, de geldelijke tusschenkomst van het staatsbestuur genieten, zijn openbaar aanbesteed op 19 Augusti laatstleden en moeten voor den toekomenden zomer voltooid zijn.

Een ander belangrijk gezondheidswerk is het maken eener onderaardsche goot in de Schoolstraat, alsook de kasseiing dier straat, welker verbreeding de afbraak noodzakelijk heeft gemaakt van eene rei woningen der ongezondste soort. Tot hiertoe hebben wij de hoogere overheid niet kunnen overhalen, ons voor die werken hare geldelijke tusschenkomst te verleen.

13^e AFDEELING

Openbare wandelingen. — Bolwerken. — Kruidtuin

Niets bijzonders te melden.

14^e AFDEELING

Bijzondere gebouwen. — Toepassing der policiereglementen
op de gebouwen

Het daarstellen van bijzondere gebouwen heeft in de laatste tijden te Lier groote uitbreiding bekomen.

De voordeelen welke de eigenaars genieten, het gemak dat zij in het verhuren hunner huizen vinden, de opheffing, gedurende eenigen tijd, der grondlasten ten voordeele der nieuwe gebouwen, dit alles heeft zekerlijk veel tot zulke ontwikkeling bijgedragen. Hopen wij dat de afschaffing van dien laatsten vrijdom geenen nadeeligen invloed op het bouwen uitoefenen zal.

Het collegie heeft, gedurende het jaar 1870, de plans goedgekeurd van :

- 22 Bouwingen op onbebouwden grond.
- 2 Geheele herbouwingen.
- 14 Gedeeltelijke herbouwingen (groote.)
- 20 id. id. (kleine.)

TITEL XIII

NIJVERHEID, KOOPHANDEL EN LANDBOUW

1^e AFDEELING

Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen. — Goedkeuringen. —
Ongezonde en gevaarlijke fabrieken en werkhuizen. —
Onderzoekingen de commodo en incommodo

Suikernijverheid

In ons laatste verslag drukten wij de hoop uit dat de suikerfabriek te Lier mocht blijven bestaan; deze hoop is niet teleurgesteld; de werkzaamheden van dit gesticht zullen waarschijnlijk nog eene grootere uitbreiding verkrijgen, daar men er eenen vierden stoomketel komt te plaatsen.

Gedurende vijf maanden van den winter van 1870-1871, heeft de fabriek acht millioen en half kilogrammen beetwortels verwerkt.

De suikeropbrengst was, even als verleden jaar, nog al voldoende, en de prijzen waren nog al winstgevend.

De hevige vorst die wij van December tot het einde van Februari onderstaan hebben, heeft eenen nadeeligen invloed op de suikernijverheid uitgeoefend.

Zijdennijverheid

Gedurende de eerste maanden van den oorlog tusschen Frankrijk en Duitschland, heeft de zijdennijverheid te lijden gehad.

Daar de werkzaamheden in deze twee landen veel verminderd waren, is de vraag naar zijde hier gevoeliglijk vermeerderd; er is ook voor de werklieden eene verhooging uit voortgesproten, die men ten minste op tien per honderd schatten mag.

Borduur op tul

Met genoegen bestatigen wij dat deze nijverheid, die te Lier zoo vele handen bezig houdt, gedurig vooruit gaat en dat de bestellingen zeer aanzienlijk zijn.

De borduursels van Lier zijn zeer gezocht en worden met gemak verhandeld in de Nederlanden, Frankrijk, Engeland, Pruisen, Amerika, enz.

Stijfselabriek

De inlichtingen welke men ons over dit gesticht heeft medegedeeld, zijn zeer voldoende; alle dag verkrijgt het meer en meer uitbreiding; de voortbrengselen zijn van de beste en de uitvoer gebeurt op breeden voet.

Petrolie, naphte, enz.

In ons vorig verslag zegden wij dat men eene fabriek met stoomtuig voor het distilleren en zuiveren van petrolie, naphte, enz., aan het bouwen was; thans is dezelve in volle werking en hare betrekkingen zijn zeer uitgebreid.

Koperen muziekinstrumenten en kerksieraden

Over deze nijverheid, die in bloei en welvaart gedurig vooruit gaat, kunnen wij hier niet dan herhalen hetgene wij in onze vorige verslagen bestatigden.

De heer Van Engelen, muziekinstrumentmaker, heeft eene nieuwe vraag ingediend om het stoomtuig, dat hij in zijne werkhuizen geplaatst had, door een aanzienlijker, dat eene kracht van vijf paarden bezit, te mogen vervangen.

De bestendige deputatie heeft deze vraag toegestaan en tegenwoordig is het toestel in volle werkzaamheid.

Messenmakerij

De geringe prijs der Liersche messen maakt dat deze nijverheid veel te doen heeft en zij hare eeuwenoude vermaardheid behoudt.

Stokerijen en andere gestichten door den stoom bewogen

De stokerij alsook de twee graanmolens met stoom hebben veel werk.

Schoenmakerij

Onze schoenmakerij bevindt zich in eenen bloeienden toestand en al hetgeen wij er over gezegd hebben in ons verslag van het dienstjaar 1869-1870, moeten wij hier bevestigen. Deze nijverheid breidt zich meer en meer uit.

Andere nijverheden

De andere nijverheden onzer stad blijven in eenen gunstigen toestand verkeeren.

De vragen tot oprichting der volgende nijverheids-
gestichten zijn aan onderzoeken van *commodo* en *incom-
modo* onderworpen geworden :

- 1° Oprichting van vier broodbakkerijen.
- 2° id. van vijf slachterijen.
- 3° id. eener vischwijkerij.
- 4° id. eener messenmakerij.
- 5° id. eener verwerij.
- 6° id. eener azijnmakerij.
- 7° id. eener koperslagerij.
- 8° id. van eenen stoomketel.
- 9° id. eener fabriek van scheikundige voort-
brengsels.
- 10° id. van eenen smeltoven.

2° AFDEELING

Koophandel. — Beweging der scheepvaart

Gedurende het jaar 1870, zijn in de stad vijf honderd
dertien schepen van binnen 's lands aangekomen; zij
hadden eenen gezamentlijken inhoud van 20580 tonnen.

Hunne lading bestond als volgt :

Zout	12
Steenen	103
Kalk	24
Beetwortels	161
Steenkolen	79
Koek	9
Granen	18
Zand	17
Verschillende koopwaren	90
Totaal	513

3^e AFDEELING

Openbaar vervoer, postwagens, ijzeren weg, brievenpost, enz.

Wij hebben niets aan te stippen dan de afschaffing van twee postdiensten welker oprichting wij in ons laatste verslag aangekondigd hadden.

Wij laten hier de inlichtingen volgen die ons medegedeeld zijn over de beweging der standplaats van den ijzeren weg en der brievenpost alhier, dienstjaar 1870.

TAFEL aanduidende de beweging en den ontvangst der transporten van allen aard, gedaan bij het vertrek in de statie van Lier, gedurende het jaar 1870.

AANDUIDING DER TRANSPORTEN	LIER		
	Beweging	Ontvangst	
Reizigers	51989	65920	83
Reisgoed	172	649	04
Rijtuigen	1	30	20
Dieren	113	1376	31
Gelden	2657	755	21
Kleine koopwaren. . . .	4211	10299	06
Zware id.	2044	12380	08
Verschillende voortbrengsels.		252	76
Telegraphen		5621	50
TOOTAL.	. . .	97284	99

Beweging van den postdienst

De ontvangsten voor de schatkist beliepen tot fr. 22516,35

Id. voor rekening van derde personen : geldwaarden, abonnementen, geldinzamelingen . . . 167270,51

Totaal. fr. 189786,86

Uitgaven voor rekening van derde personen 127686,14

Verkochte postzegels (getal) 260070

Gewone brieven verzonden 148980

Brieven verzonden welke den vrijdom genieten 47840

Verzondene dagbladen 72384

Id. druksels 97565

Id. stalen 1222

Bevrachte brieven verzonden 334

Id. id. ontvangen 851

Gelden, gestorte 4271

Id. betaalde 3466

In te vorderen kwittantiën, afgegeven voor betaling 270

Te Lier betaalde 1557

Abonnementen aan dagbladen, genomen op het bureel te Lier 857

Op andere bureelen genomen voor de dagbladen te Lier uitgegeven 354

Kleine pakjes verzonden door den malpost tusschen Lier, Santhoven en Ostmalle 160

Handelsbrieven verzonden 182

Aanbevolen brieven opgezonden 624

Id. id. ontvangen 1391

Bijzondere brieven opgezonden 45

Id. id. ontvangen 53

4^e AFDEELING

Jaar- en andere markten

Men zie het verslag van verleden jaar.

5^e AFDEELING

Tentoonstellingen en prijskampen van nijverheidsvoorwerpen, bestialen, voortbrengselen van hovingbouw, enz.

Er heeft in 1870 noch tentoonstelling noch prijskamp plaats gehad.

Op het einde der aanstaande maand October zal, door de zorgen van het 6^e landbouw-distrikt, een veeprijskamp ingericht worden.

De maatschappij van tuin- en landbouw te Lier zal, insgelijks gedurende die maand, hare zevende tentoonstelling van groenten, fruit, bloemen, gereedschappen en hofsieraden openen.

In het 6^e landbouw-distrikt zijn verscheidene voordrachten gegeven. Degene van Lier waar M. Peersman het woord voerde, zijn druk bezocht geworden.

6^e AFDEELING

Levensbehoeften. — Bevoorradingen. — Marktprijzen. —
Broodpegel. — Gemeentebakkerij en vleeschhouwerij. —
Agentschap van levensbehoeften. — Middelprijs van het vleesch
en van de bijzonderste eetwaren

De aardappelen hebben veel geleden; hunne opbrengst zal een derde minder zijn dan in 1870.

De hevige vorst van verleden winter heeft de grootste schade aan de tarwe en de gerst veroorzaakt; een groot gedeelte der eigenaars heeft zich verplicht gezien de zaden, welke de koude had vernietigd, door andere te vervangen. De nieuwe zaaiingen zijn redelijk gelukt; de rogge, welke men ook als verloren beschouwde, heeft de koude kunnen wederstaan en men mag op eenen middelmatigen oogst rekenen.

De oogst van het hooi was goed, de toemaat beloofde ook veel; de landbouwers, die hem bij tijd hebben kunnen inoogsten, zijn er over voldaan; maar de regen en de overstromingen, die later opgekomen zijn, hebben eene groote hoeveelheid toemaat, waarvan er nu nog een gedeelte op de weiden staat, beschadigd.

Klaver, rapen en peen waren er overvloedig; het oliezaad heeft zeer veel van de koude te lijden gehad.

De groenten en andere moeskruiden hebben eene middelmatige opbrengst gegeven en de vruchten waren niet best gelukt.

De oogst der hop was overvloedig; wij roepen hier nog de aandacht onzer landbouwers in op deze bewinning, voor welke onze gronden zeer geschikt schijnen te zijn.

Ziehier de middelmatige prijzen der eetwaren op de markt van 23 September laatst :

		VERSCHIL OP 1870		
		In meerder. In minder.		
Tarwe de hectoliter	fr.	30,84	5,84	"
Rogge	"	21,69	4,17	"
Boekweit	"	14,82	"	0,23
Haver	"	8,05	"	0,82
Aardappelen de 100 kilogr.	"	9,00	1,00	"
Boter de kilogram	"	3,20	0,24	"

Voor de volgende week beliep de prijs van het roggen brood op 0,27 de kilogram.

De gemiddelde prijzen van het vleesch waren :

Ossenvleesch	den kilogr.	fr.	1,65
Koeien- en vaarzenvleesch	"	"	1,45
Kalfsvleesch	"	"	1,80
Schapenvleesch	"	"	1,90
Varkenvleesch	"	"	2,00
Spek	"	"	2,10

7^e & 8^e AFDEELING

Rechtbank, kamer van koophandel, beurs. —
Raad van werkrechters

Zie onze vorige verslagen.

9^e AFDEELING

Toestand des koophandels en der nijverheid
opschorsingen van betaling, bankbreuken

De toestand is nog al voordeelig.

10^e AFDEELING

Landbouw

Zie de 6^e afdeeling van dit kapittel, alsook de vorige verslagen.

TITEL XIV

VERSCHILLENDE VOORWERPEN

Niets bijzonders aan te stippen.

Mijnheeren leden van den raad,

Bij het eindigen van ons verslag, bieden wij u, even als vroeger, onzen dank voor het vertrouwen dat gij gedurig in ons gesteld, en voor de ieverige medewerking die gij ons, in het belang der openbare zaak, zonder ophouden verleend hebt. Evenzeer danken wij de overheden, besturen en ambtenaars die, door hunne goede betrekkingen met het stedelijk bestuur, bijgedragen hebben om onze taak te vergemakkelijken.

Het tegenwoordig verslag is vastgesteld in zitting van het collegie van Burgemeester en Schepenen, van 30 September 1871; lezing zal er van gegeven worden aan den gemeenteraad, in zijne openbare en verplichtende zitting van 2 October aanstaande.

Het collegie van Burgemeester en Schepenen,

TER ORDONNANTIE :

De Secretaris,

GISLAIN.

De Burgemeester,

G. BERGMANN.

INHOUDSTAFEL

TITEL I

Bevolking

	1 ^e Afdeeling. — Staat der bevolking.	BLADZ. 5
	2 ^e Afdeeling. — Beweging van den burgerlijken stand.	
§ 1.	Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kind-aannemingen, wettigingen	6
§ 2.	Veranderingen van woning	11
§ 3.	Aanmerkingen op het houden der registers van den burgerlijken stand	12
§ 4.	Bestatiging der geboorten en overlijden	12

TITEL II

Gemeentebestuur

	1 ^e en 2 ^e afdeeling. — Gemeenteraad en collegie van burgemeester en schepenen.	12
3 ^e Afdeeling.	— Personeel en samenstelling der bureelen	12
4 ^e Afdeeling.	— Octrooi	13
5 ^e Afdeeling.	— Kiezerslijsten, lijst der jurij, kiezingen	13
6 ^e Afdeeling.	— Beweging der bestuurlijke zaken	16
7 ^e Afdeeling.	— Stedelijke archieven	16
	8 ^e Afdeeling. — Gemeentegoederen.	
§ 1.	Roerende goederen	16
§ 2.	Onroerende goederen	16
§ 3.	Aankopen, verkoopen en verwisselingen	17
9 ^e Afdeeling.	— Betwiste zaken	17
10 ^e Afdeeling.	— Gemeente-akten en reglementen	17

TITEL III

Geldwezen der gemeente
Ontleding der stadsrekening van 1870

1^e Afdeeling. — Gewone en buitengewone uitgaven.

a. Gewone	18
b. Buitengewone	18

2^e Afdeeling. — Gewone en buitengewone ontvangsten.

a. Gewone	19
b. Buitengewone	20
c. Ontvangsten gedaan buiten den begrootingsstaat, bij herhaling gebracht in dien van 1871	20
d. Buurtwegen. — Onderhoud	20
3 ^e Afdeeling. — Leeningen en schulden.	20

4^e Afdeeling. — Rekendienst.

§ 1. Begrooting	21
§ 2. Rekening	21
5 ^e Afdeeling. — Pensioenkas	21

TITEL IV

Instellingen van weldadigheid

1^e Afdeeling. — Bureau van weldadigheid en liefdadigheidscomiteit

§ 1. Bestuur	22
§ 2. Roerende en onroerende goederen	22
§ 3. Legaten en giften	22
§ 4. Aankopen, verkooping, verwisselingen	23
§ 5. Afleggingen en wederaanlegging van kapitalen	23
§ 6. Rekendienst	23
§ 7. Statistiek der behoefte gedurende 1870	24
§ 8. Uitdeelingen van onderstand	25
§ 9 en 10. Betwiste zaken. — Prijs van zindelijkheid	25

2^e Afdeeling. — Gast- en Godshuizen.

§ 1.	Bestuur	25
§ 2.	Roerende en onroerende goederen	26
§ 3.	Legaten en giften	26
§ 4.	Aankopen, verkooping, verwisselingen	26
§ 5.	Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	27
§ 6.	Rekendienst	27
§ 7.	Betwiste zaken	28
§ 8.	Statistiek der godshuizen voor ouderlingen, weezen, enz.	28
§ 9.	Statistiek der godshuizen	28
§ 10, 11, 12, 13 en 14.	Statistiek van het godshuis voor kraamvrouwen. — Zinneloozen. — Blinden en doofstommen. — Gevonden en verlaten kinderen. — Bijzondere godshuizen	29
§ 15.	Nieuw gasthuis	29

 3^e Afdeeling. — Berg van barmhartigheid.

§ 1.	Werkzaamheden	30
§ 2.	Rekendienst	32
4 ^e Afdeeling.	— Bedelaarsgesticht	33
5 ^e Afdeeling.	— Werkhuizen, werkplaatsen van weldadigheid	33
6 ^e Afdeeling.	— Spaar- en voorzieningskas ten voordeele der werklieden. — Genootschappen van onderlingen bijstand	33
7 ^e en 8 ^e Afdeeling.	— Kinderkribbe en bewaarschool	35
9 ^e Afdeeling.	— Bijzondere liefdadige genootschappen en instellingen, tentoonstellingen van kunstvoorwerpen, enz, de weldadigheid ten doel hebbende	35
10 ^e Afdeeling.	— Geneeskundige dienst	35

TITEL V

Eeredienst

 1^e Afdeeling. — Katholieke eeredienst.

§ 1 en 2.	Geestelijkheid. — Bezoldigingen	36
§ 3.	Kerken en pastoriën	36
§ 4.	Kerkfabrieken	37
§ 5.	Rekendienst	37

§ 6. Roerende en onroerende goederen aan de fabrieken toebehoorende	41
§ 7. Legaten en giften	41
§ 8. Aankopen, verkooping, verwisselingen	41
§ 9, 10 en 11. Aflegging en wederaanlegging van kapitalen. — Betwiste zaken. — Kloosters en geestelijke vereenigingen	42
3 ^e Afdeeling. — Kerkhoven	42

TITEL VI

Openbaar onderwijs

1^e Afdeeling. — Lager onderwijs.

§ 1. Lagere hoofdschool	42
§ 2. Lagere en gemeentescholen	42
§ 3. Bijzondere scholen van lager onderwijs.	44
a. Ondersteunde	44
b. Niet ondersteunde	44
c. Door de gemeente aangenomen	44
§ 4. Bewaarscholen	44
§ 5. Scholen van volwassenen	45
§ 6. Zondagscholen	46
Herhaling	47
§ 7, 8 en 9. Nijverheidsscholen, scholen van kunst, stiel en leerscholen. — Normale scholen en leergangen. — Personeel van het onderwijs, bezoldigingen der onderwijzers, conferentiën, voorzieningskas	47
§ 10. Schoolgebouwen	47
§ 11. Toelagen ten voordeele van het lager onderwijs	48
2 ^e Afdeeling. — Middelbaar onderwijs	48
3 ^e en 4 ^e Afdeeling. — Hooger onderwijs. — Bijzondere scholen	49
Algemeene aanmerking op titel VI	49

TITEL VII

Schoone kunsten, wetenschappen en letteren

1 ^e Afdeeling. — Schoone kunsten; akademiën van schoone kunsten, bijzondere scholen van teekenkunst, plaatsnede, beeldhouwkunde, enz. — Museum. — Bijzondere kunstverzamelingen. — Tentoonstellingen van kunstvoorwerpen. — Monumenten. — Conservatoriums. — Muziekscholen; muziek- en tooneelgezelschappen. — Maatschappijen van vermaak. — Openbare feesten.	50
2 ^e Afdeeling. — Letteren en wetenschappen. — Akademie van wetenschappelijke gezelschappen. — Bibliotheken. — Andere litterarische en wetenschappelijke inrichtingen.	60

TITEL VIII

Gezondheidsleer, openbare gezondheid

1 ^e , 2 ^e , 3 ^e en 4 ^e Afdeeling. — Geneeskundige commissie. — Geneeskundig personeel. — Doctors, heel- en vroedmeesters. — Apothekers. — Vroedvrouwen. — Gezondheidsraad. — Apotheek voor den arme. — Hulp aan drenkelingen en vermoorden.	61
5 ^e Afdeeling. — Gezondheidstoestand	61
6 ^e Afdeeling. — Koepokinenting	62
7 ^e Afdeeling. — Ontucht	62
8 ^e Afdeeling. — Reiniging der straten. — Slijk- en mestpachting. — Peerdenlachterij.	63
9 ^e Afdeeling. — Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas	63
10 ^e en 11 ^e Afdeeling. — Zwemschool. — Openbare baden en waschplaatsen	64
12 ^e en 13 ^e Afdeeling. — Lichaamsoefeningen; onderwijs. — Begravenissen. — Doodhuizen	64
14 ^e Afdeeling. — Onheilen en rampen. (Onweder, hagel, overstromingen, brand, enz.)	64

TITEL IX

Openbare veiligheid, justicie en gevangenissen

1 ^e Afdeeling. — Policie : inrichting en personeel, verordeningen en reglementen	66
2 ^e Afdeeling. — Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen	66
3 ^e Afdeeling. — Onheilen en ongevallen. — Zelfmoorden	67
4 ^e Afdeeling — Daden van moed en zelfopoffering	68
5 ^e en 6 ^e Afdeeling. — Gevangenis en opsluitingplaats der gemeente. — Maatregelen tegen brandgevaar	68
7 ^e Afdeeling. — Paspoorten	69
8 ^e Afdeeling — Boekjes voor werklieden en dienstboden	69
9 ^e en 10 ^e Afdeeling. — Bureelen van plaatsing. — Aanplakking. — Openbare roepers	69

TITEL X

Burgerwacht. — Milicie. — Bezetting.

1 ^e en 2 ^e Afdeeling. — Burgerwacht. — Milicie	70
3 ^e Afdeeling — Bezetting : kazerneering. — Militaire logementen	71

TITEL XI

Openbare belastingen

1^e Afdeeling. — Grondlasten.

§ 1. Cadaster	72
§ 2. Aandeel	73

2^e Afdeeling. — Personeele belastingen.

§ 1. Getal der belastingsschuldigen	73
§ 2. Beloop der rollen	73

§ 3. Huurwaarde	74
§ 4. Deuren en vensters.	74
§ 5. Haardsteden	74
§ 6. Mobiliair	74
§ 7. Dienstboden	74
§ 8. Paarden	74

3^e Afdeeling — Belasting der patenten.

§ 1. Getal en klasseering der patentschuldigen	75
§ 2. Beloop der rollen	75
4 ^e Afdeeling. — Belasting op de slijting	75
5 ^e Afdeeling. — Belasting op den tabak	76
6 ^e Afdeeling — Accijnsen	76
7 ^e Afdeeling. — Stedelijke en provinciale belasting op de honden.	76
8 ^e Afdeeling. — Ontlastingen	77

TITEL XII

Openbare werken

1 ^e Afdeeling. — Personeel en inrichting van den dienst	77
2 ^e Afdeeling. — Groote en kleine wegenis	77
§ 1 en 2. Algemeene en bijzondere plans van rechtmaking. — Gelijkmaking	78
§ 3. Onderhoud der straten. — Kasseiing	78
§ 4 en 5 Openbare en bijzondere riolen, stoepen en openbare piscijnen	78
3 ^e Afdeeling. — Verdeeling van drinkbaar water. — Pompen. — Openbare fonteynen	79
4 ^e Afdeeling — Verdeeling der gaz, openbare verlichting	79
5 ^e Afdeeling. — Hallen en markten	81
6 ^e Afdeeling. — Slachthuis	82
7 ^e Afdeeling. — Vaarten en rivieren. — Ruiming. — Overstroo- mingen	82
8 ^e Afdeeling. — Kazernen	83
9 ^e Afdeeling. — Opbouw, herstelling, onderhoud en weder- opbouw van gemeentegebouwen	83

10 ^e en 11 ^e Afdeeling. — Opening van nieuwe markten en straten. — Onteigeningen	84
12 ^e Afdeeling. — Ontwerpen van verfraaiing en gezondmaking	84
13 ^e Afdeeling — Openbare wandelingen. — Bolwerken — Kruid- tuin	85
14 ^e Afdeeling. — Bijzondere gebouwen. — Toepassing der politie- reglementen op de gebouwen	85

TITEL XIII

Nijverheid, Koophandel en Landbouw

1 ^e Afdeeling. — Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen — Goed- keuringen. — Ongezonde en gevaarlijke fabrieken en werk- huizen. — Onderzoekingen de commodo en incommodo.	86
2 ^e Afdeeling. — Koophandel. — Beweging der scheepvaart.	89
3 ^e Afdeeling. — Openbaar vervoer, postwagens, ijzeren weg, brie- venpost, enz.	90
4 ^e Afdeeling. — Jaar- en andere markten	92
5 ^e Afdeeling. — Tentoonstellingen en prijskampen van nijverheids- voorwerpen, bestialen, voortbrengselen van hovingbouw, enz.	92
6 ^e Afdeeling. — Levensbehoefte. — Bevoorradingen. — Markt- prijzen. — Broodpegel — Gemeentebakkerij en vleeschhou- werij. — Agentschap van levensbehoefte. — Middelprijs van het vleesch en van de bijzonderste eetwaren	92
7 ^e en 8 ^e Afdeeling. — Rechtbank, kamer van koophandel, beurs. — Raad van werkrechters.	94
9 ^e Afdeeling — Toestand des koophandels en der nijverheid, op- schorsingen van betaling, bankbreuken	94
10 ^e Afdeeling. — Landbouw	94

TITEL XIV

Verschillende voorwerpen 95